TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! — SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

VAPAUS

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

No. 123 — 1924

Tiistaina, lokak. 21 p. — Tues., Oct. 21st, 1924

VIII Vuosik. - Vol. VIII

Porvaripuolueet liittyvät yhteen Englannin työväenpuolueetta vastaan

Lontoo. — Englannissa paraikaa käynnissä oleva vaalitaistelu näyttää johtavan täydelliseen yhteistoimintaan konservatiivien ja liberaalien välillä ja siis porvariston yhteiseksi taisteluksi työväestöä vastaan. Porvaripuolueiden yhtenäisyys on jo melkein täydellinen. Niinpä 62 parlamenttistuimesta, jotka työväenpuolue voitti viimeisissä vaaleissa sen vuoksi, että liberaaleilla ja konservatiiveilla olivat omat ehdokkaansa ja siis porvarien voimat hajalla, on porvaristo jo 41:den suhteen asettanut omat yhteiset ehdokkaansa, asettuen näin ollen yhteisrintamaan työväenpuolueen ehdokkaita vastaan. Toisissa vaalipiireissä ovat konservatiivit luopuneet ehdokkaistaan ja toisissa taas liberaalit.

Venäjän kommunistipuolueen voima

Moskova. — Viimeisten virallisten tietojen mukaan oli Venäjän kommunistipuolueessa heinäkuun 1 p:nä 366,000 jäsentä ja 311,000 jäsenkokelasta.

Tästä määrästä oli 76 prosenttia Keski-Venäjällä, 13 prosenttia Ukrainassa, 6 pros Kaukaasiassa ja loput 2 pros. Valko-Venäjällä.

Kymmenen prosenttia jäsenistä ja kokelaista on naisia; 46 prosenttia on työläisiä; 24 prosenttia talonpoikia ja loput 30 prosenttia muihin yhteiskuntaryhmiin kuuluvia. Viimeisten kuuden kuukauden kuluessa hyväksyttiin puolueeseen 7,000 uutta jäsentä.

Kiina imperialistisessa kuristuksessa

Nykyisen tilanteen valaisemiseksi Kiinassa on paikallaan luoda katsaus ulkomaiden sekaantumisiin maassa aina vuodesta 1635 lähtien.

Mainittuna vuonna vaati Englannin kuningas kaupankäyntioikeutta Kiinassa.

1830. Englannin lähettiläs vaatii opiumituontioikeutta Kiinassa.

1836. Englantilaiset tuottavat maahan laittomasti 20,000 kollia opiumia.

1839. Englantilaiset julistavat maalle sodan pakottaakseen sen ottamaan vastaan opiumia.

1841. Hongkongi riistetään Kiinalta 21 miljoonan dollarin sotakorvauksen kera, mistä 6 miljoonaa dollaria on hävitetyn opiumin korvausta.

1856. Englanti alkaa uuden sodan laillistuttaakseen opiumimyynnin ja pakottaakseen Kiinan avaamaan satamansa ulkomaiselle kaupalle.

1860. Englantilais-ranskalainen armeija miehittää Pekingin. Kiina myöntyy Victoria-saaren miehitykseen. Vahingonkorvausta: 800 miljoonaa taelia Ranskalle ja 10 miljoonaa puntaa Englannille.

1874. Japani hyökkää Kiinaa vastaan. Kiinan on luovuttava Formosa-saaresta, mistä tulee japanilainen siirtomaa. Sotakorvausta 150 miljoonaa taelia.

1876. Sota Venäjän kanssa. Aluemiehitys ja vahingonkorvausta 900 miljoonaa ruplaa.

1878. Uusi sota Englannin kanssa. Kiinan on myönnettävä eksterritorialioikeus Englannin lähettiläälle ja 20 miljoonan taelin vahingonkorvaus.

1885. Ranska hyökkää. Kiinan on luovuttava oikeudestaan Annamiin, josta tulee Ranskan siirtomaa.

1895. Japani hyökkää. Kiina luopuu Koreasta, mistä tulee japanilainen siirtomaa. Japani saa 20 miljoonaa taelia vahingonkorvausta.

1895. Venäjä, Ranska ja Saksa hyökkäävät. Kiina myöntää niille oikeuden rakentaa rautateitä. Kiina suorittaa vahingonkorvausta 3 miljoonaa taelia.

1897. Saksa hyökkää. Valtaa Veihaivein.

1898. Ranska hyökkää. Saa oikeuden perutaa lennätinaseman Etelä-Kiinaan.

1900. Englannin, Venäjän, Saksan, Ranskan, Yhdysvaltain, Italian, Itävallan ja Japananin aseellinen hyökkäys. (Boksarikapina.) Myönnytys: ulkomaisia joukkoja majoitetaan Pekingiin ja tärkeimpiin satamiin. Vahingonkorvausta 450 miljoonaa taelia.

Maailmansodan jälkeen ovat imperialistit korvanneet avoimen ja aseellisen rosvovaltansa verhotulla ja kierällä diplomaatillaan. Ne rosvoavat Kiinaa diplomatian viheriän pöydän ääressä ja pettävät sitä sopimuksilla.

1919. Versaillessopimuksen nojalla siirtyvät kaikki Saksan konsessionit Kiinassa japanilaiselle, vaikka Kiina oli liitossa ententen kanssa!

1922. Washingtonin konferenssi ratifioi taloudellisten etujen jaon Kiinassa (suolavero y. m.) Englannin, Ranskan, Yhdysvaltain ja Japanin kesken.

1923. Englannin, Ranskan, Yhdysvaltain hallitusten ja Japanin ja Belgian lähettiläiden nootteja, joissa vaaditaan oikeutta Kiinan rautateiden "hoitamiseen."

1924. Samojen valtain laivastomielenosoitus Kantonin edustalla.

Täten ovat kapitalistivaltiot pitkinä ajanjaksoina sekaantuneet Kiinan asioihin eri verukkeilla ja eri keinoilla, mutta aina samassa tarkoituksessa: saalistaakseen itselleen mahdollisimman suuren määrän hiestytetyn ja raadellun Kiinan kansan kolikoita ja työvoimaa, samoin kuin luonnonrikkauksia ja maa-alueita.

Leipävarras kohoaa Canadassa

Ottawa. — Elintarpeet Canadassa olivat syyskuun ajalla jonkun verran halliimpia kuin elokuussa. Vuoden 1914 syyskuuhun verraten ovat elintarpeet nykyään noin yhtä neljättä osaa halliimmat.

Unkarin "tervehtyminen"

Kuten tunnettua, on kansainliiton myöntämän huomattavan lainan Horthyn Unkarille määrätyn "tervehdyttämis"-ohjelman pohjalla. Tämän tervehdyttämisohjelman toteuttamisen seurauksena on maan työttömyyden prosenttiluku kohonnut 10—16. Mutta samaan aikaan on tervehdyttäminen vaatinut virkamiesten luvun suunnatonta lisäystä. Vanhalla Unkarilla (20 miljoonaa asukasta) oli esim. 46 valtiosihteeriä, nyt jolloin Unkarin asukasluku lasketaan 8 miljoonaksi, on siellä niitä 1431. Hovioikeusneuvoksia oli ennen 280, mutta nyt 1,121. Vanhan Unkarin virkamiesten luku oli 28,543, nyt on niitä 33,833. Kuvaavana seikkana mainittakoon myöskin, että Budapestin etsivän osaston päällikkö väitti taannoin, että kun sen käytettävissä oli vain 170 etsivää, rikoksia saatiin selville. Nyt kuuluu ohranakuntaan 800 kyttää, mutta kaikki suurimmat rikokset jäävät silti selvittämättä! Ja selitys: kommunistit vievät kaikki kelpo etsivän ajan, minkä vuoksi murhaajat ja varkaat saavat juosta irrallaan!

Lähempiä tietoja Ruotsin vaaleista

Tukholma. — Tukholmassa ovat tulleet valituiksi oikeiston ehdokkaista amiraali Lindman, toimistopäällikkö Järte, johtaja Nylander, lehtori Holmdahl, tohtori Arne Forssell ja neiti Bertha Welin, sosialidemokraattien ehdokkaista Branting, Herman Lindqvist, Per Albin — Hansson, Hagman, Edward Johansson, rouva Agda Österlund, Ernest Erikson, K. W. Holmström ja Olof Karlson sekä liberaalien ehdokkaista asianajaja Eliel Löfgren. Kommunisti Hugo Sillén ja raittiustaistelija Ekman jäävät siis valitsematta.

Ranska vaatii zeppeliinitehtaiden hävittämistä

Pariisi. — Nyt kun Friedrichafenissa Yhdysvaltain hallitukselle rakennettu Zeppeliini on valmistunut ja viety jo määräpaikkaansa, on Ranskan hallituksen taholta ryhdytty vaatimaan mainitussa kaupungissa sijaitsevien ilmalaivatehtaiden hajottamista. Ranskalaisten vaatimuksena on, että tulevaisuudessa saksalaisten sallittaisiin rakentaa ainoastaan 30,000 kuutiojalan ilmalaivoja.

Pietari myrskytulvan jälkeen

Moskova. — Alustavat laskelmat osoittavat, että Pietarin teollisuuden kärsimät vahingot tulvan johdosta nousevat 10,700,000 ruplaan. Väestön kärsimät tappiot saadaan pian selville. Kaupunki on saanut entisen ulkomuotonsa. Oppilaitokset, kauppaliikkeet, koulut ovat toimessa ja raitiotieliikenne lopullisesti saatu kuntoon. Venäläinen museo on myöskin kärsinyt vahinkoja, joita myös on sattunut Kronstadissa. On todettu, että kaikkiin ennakkotoimenpiteisiin vaaran torjumiseksi on ajoissa ryhdytty. Julistuksessa väestölle kiittää Pietarin neuvosto sitä sen levollisuudesta, solidarisuudesta ja sen antamasta tuesta kaikille viranomaisten toimenpiteille.

Francen aivot perin pohjin tarkastettu

Pariisi. — "Ne olivat kauneimmat aivot mitä kukaan osaisi uneksiakaan," lausui tri Louis Gullaume innostuneesti sen jälkeen kun hän oli poistanut muutama päivä sitten kuolleen Anatole Francen aivot.

Francen perheen jäsenet olivat vastustavalla kannalla kirjailijan aivojen poistamiseen, mutta tri Guillaume selitti, että France kuului ihmiskunnalle ja että sellaisten suurmiesten kuin Goethen, Lamarinen ja Hugon aivot on tutkittu ja punnittu. Tohtori Guillaume on selittänyt, että Francen aivot olivat poimujensa ja muun rakenteensa puolesta verrattomat, joskaan eivät erikoisen raskaat. Aivot on lailtettu säilytettäväksi.

Francen hautaus toimitettiin suurilla juhlallisuuksilla Pariisissa viime perjantaina.

Marraskuun 11 päivä aselepopäiväksi

Ottawa. — Marraskuun 11 päivä on määrätty viralliseksi aselepopäiväksi kautta koko Englannin valtakunnan.

Neuvostohallituksen osastoja siirretään Leningradiin

Moskova. — Venäjän neuvostohallitus valmistuu siirtämään yleisen hyvinvoinnin, valistusasiain, terveydenhoidon ja työkomissariaatit Leningradiin. Leningradin kunnallisneuvostolle on jo annettu määräys valita sopivat rakennukset ja asettaa ne käyttökuntoon.

Kommunistikuristus ylimmillään Norjassa

Kristiania. — Norjan valtiollinen ja taloudellinen tilanne on käynyt kriitilliseksi. Marraskuussa toimitetaan yleiset vaalit ja estääkseen kommunistipuolueen ottamasta tehokkaasti osaa vaalitaisteluun on hallitus määrännyt kaikki kommunistijohtajat vangittavaksi. Porvarilehdistö ja viranomaiset tekevät mitä sikamaisimpia ja perättömimpiä syytöksiä kommunisteja vastaan. Poliisiviranomaiset tämän tuosta "löytävät" pommeja ja dynamiittia asetettuina tärkeihin paikkoihin ja niistä syytetään kommunisteja.

Norjassa noskelainen liike on heikko, mutta kommunistinen liike sitävastoin on voimakas, missä kumminkin viime aikoina on ollut taisteluita. Virkanyrkit tekevät kaikkensa auttaakseen keltaisia politikoitsijoita ja -unionisteja.

Hallituksen viime aikaisella terrorilla on ollut edullinen vaikutus, sillä se on voimistuttanut työläisten solidaarisuutta ja parantanut entisiä taistelun haavoja.

Hallitus ja porvaristo on hyvin hermostunutta, sillä valtion raha-asiat ovat hyvin huonolla kannalla. Menot ovat 25,000,000 kruunua suuremmat tuloja ja ei ole kellään tietoa miten tämän saisi tasapainoon. Porvaristo koettaa tuloja lisätä kannattamalla rajotetunkin kieltolain poistamista.

Märkien kirjallisuus poltettu

Renfrew, Ont. — Beachburg nimisestä kylästä, joka sijaitsee parinkymmenen viiden mailin päässä täältä, ilmotetaan, että korkeakoulun oppilaat ovat koonneet kylään viime päivinä levitetyn "märkien" vaalikirjallisuuden yhteen läjään ja polttaneet sen suuren väkijoukon riemuitessa.

Albertan piirin mainarit ovat lopettaneet lakkotaistelunsa

Calgary. — Albertan alueen hiilenkaivajain järjestön jäsenet ovat juuri toimittamassaan yleisäänestyksessä hyväksyneet äsken tehdyn työsopimuksen tällä alueella viime huhtikuusta saakka vallinneen lakkotaistelun lopettamiseksi. Tällaisen tiedonannon on antanut järjestön presidentti William Sherman. Uusi työsopimus merkitsee mainareille alkuperäisistä vaatimuksista luopumista, mutta pitivät hiilenkaivajat kuitenkin parempaa alistua siihen, kuin lähteä jatkamaan jo muutenkin epätoivoiseksi käynyttä lakkotaistelua. Osa mainareista kannatti lakon jatkamista. Hyväksytyksi tullut työsopimus tulee kestämään kolme vuotta.

Ensimäinen naispormestari Espanjassa

Alicante, Espanja. — Ensimäinen naismajuri on astunut toimeensa Espanjassa Cuatre Tobdetassa, Concentaina piirikunnassa. Hänen nimensä on Maria Perez Moya, ollen 40 vuoden ikäinen. Hän on aikaisemmin toiminut opettajana. Paikkakunnan väestön kerrotaan ottaneen suurella myötätuntoisuudella vastaan naispormestarin nimityksen, jonka pidetään olevan suuresta merkityksestä naisten oikeustaistelussa, katsoen siihen, että naisilla ei ole vielä äänioikeutta Espanjassa.

Ilmalaivalla yli Atlannin

Saksalaiset ovat hämmästyttäneet maailmaa uudella mestarinäytteellä ilmailun alalla. Saksassa valmistettu jättiläis-zeppeliini on juuri tehnyt lentomatkan yli Atlannin. Tästä matkasta on kapteeni George J. Steele, yksi amerikalaisista matkustajista 32 matkustajan jukossa, yksityiskohtaisemmassa selostuksessaan kertonut m. m. seuraavaa:

"Kello 6:25 aamulla (Freidrichshafenin aikaa)", kertoi kapteeni Steele, "maamiehistö alkoi livuttaa laivaa ulos suojastaan ja klo 6.35 koneet alkoivat humista ja me olimme matkalla. Väkijoukko hurrasi suuremmoisesti; soittokunta soitteli kansallisia kappaleita ja nenäliinat huiskuivat. Useita tuhansia ihmisiä oli kentällä, mutta he eivät saaneet kauan katsella laivaa, joka nousi sumuun ja meni matkaansa.

"Niin lähdimme Saksasta. Kun pilvet vihdoin hälvenivät, me katselimme Ranskaa. Kuljimme Belfortin, Besanconin, Manlin ja Rochefortin ohitse ja poikkesimme hiukan kulkeaksemme Cognacin ylitse.

"Kello 3.30 ip. me kuljimme Gironde-joen suun ylitse Biskajan lahdelle. Pääsimme Atlannille jo yhdeksässä tunnissa, kuljettuamme keskimäärin yli 60 mailia tunnissa. Laiva tunsi ilmavirtojen vaihtelun. Sitäpaitsi olimme lähellä maata — 500—1000 jalkaa — ja kukkuloiden yli tuleva ilmavirta aiheutti erikoisia pyörteitä. Seurauksena oli vieno keinuminen ja keikkuminen, mutta se ei tuntunut epämukavalta. Kun pääsimme merelle, keinuminen lakkasi.

"Kello 4 aikaan, kun vaihdettiin vahteja, miehet asettuivat levolle mukavasti kerätäkseen voimia öistä vahtimista varten. Jotkut sitkemmät hyräyttivät fonografia mutta siitä ei pidetty. Ilta alkoi hämärtää, meri oli tyyni ja taivas selkeä; lännessä vain näkyi hieman ruskoa, 'merimiehen ihastuttajaa.'

"Tähtäsimme Finisterre-nientä kohti, mutta pimeä tuli ennenkuin pääsimme Espanjan rannikolle. Tri Eckenerin ja minun ollessa ruokailuhuoneessa klo 7 tienoissa, laiva alkoi hiukan hyppelehtiä.

"Katsoimme ulos akkunasta ja allamme, täysikuun valaisemana oli Espanjan jyrkkä rannikko. Kello 7.40 purjehdimme La Estacadan majakan valossa ja suuntasimme kulkumme Azoreja kohti. Yön kuluessa muuttelimme vauhtiamme ja suuntaamme pudotellessamme soihtupommeja.

"Kun vahtivuoromme päättyivät tuntuivat vuoteet hyvin mukavilta ja me nukuimme hyvin. Friedrichshafenissa ostin itselleni villatakin ja villaviltin. Rakentajat olivat laittaneet vain jonkunverran kapokia vuoteiksi joten lisä teki hyvää. Omien varusteitteni turvin voin nukkua yöpaitasillani.

"Aamulla, lokakuun 13 p:nä me kuljimme erään vastakkaiseen suuntaan menevän brittiläisen höyrylaivan yli. Radiolla tiedustelimme asemaa ja saadusta vastauksesta päätimme, että meidän oli palauduttava noin 60 mailia etelään päästäksemme alkuperäiselle suunnalle, minkä teimmekin ja kello 11.40 näimme San Miguelin saaren vasemmalla puolen.

"Kello 2.20 maanantai-aamuna tulimme Terceiran saaren lounaispäähän ja kuljimme sen etelä rannikon kautta. Lähdettyämme Terceiran kohdalta, laivamme kohosi 5000 jalan korkeuteen gasolinin painon vähentyessä.

Vaihdellen 5000 jalan korkeudesta 200 jalan korkeuteen me lähenimme Picon saarta, mutta voimme nähdä ainoastaan sen kolmiomaisen huipun pilvien yläpuolella. Kello 3.20 aikaan kuljimme Azorien yli.

"Tällöin tapahtui meille onnettomuus. Loppui pesuvesi! Talousosasto kuitenkin lupasi jakaa meille kylliksi vettä parranajoa varten ennen maihin laskeutumista. Kyökkimestari antoi meille sentään lämpimiä ruokia ja kylliksi. Asunnosta ei liioin ollut puutetta, ja kenenkään joka kulkee laivan käytävän päästä päähän ja käy sen alimmassa nokassa ei tarvitse valittaa liikunnon puutetta.

"Kolmannentoista päivän yönä puhaltelivat vinhat vastatuulet. Kun sääraportit saapuivat aamulla, päätettiin kääntyä luoteeseen. Sillävälin kysyttiin eräältä näköpiiriin ilmestyneeltä höyrylaivalta suuntaa ja saimme tietää olevamme 120 mailia pohjoisempana otaksuttua suuntaamme. Päästiin myöskin tietoyhteyteen amerikalaisen risteilijän Detroitin kanssa ja kaikkien saatujen tietojen nojalla suuntasimme kulkumme luoteeseen.

"Kello 9.30 kuljimme höyrylaiva Robert Dollarin yli. Se ilmotti numeronsa lipuillaan ja veti mastoonsa brittiläisen lipun. ZR-3 alkoi sitten nousta, mennen noin 8000 jalan korkeuteen, avatakseen taas turvallisuusventtiilinsä. Menetimme noin 5 prosenttia vetyä, säiliöihin jääden 80 prosenttia niiden täydestä määrästä.

"Matka pilvien yläpuolella tuntui viileältä. Hytissä viime yönä oli 76 astetta Fahrenheitia ja päivällä vielä oli lämmintä. Varhain iltapäivällä ilmaantui sumua ja laiva kulki lähellä merenpintaa, voidakseen paremmin määrätä suuntansa tuulen voimakkuudesta ja aalloista. Sitten noustiin 500—600 jalan korkeuteen, yläpuolelle sumun ja kuljettiin pimeään saakka. Tunsimme myötätuntoa merilaivoissa olijoita kohtaan; olemme olleet niissä itsekin, ja tätä sumua oli 600 mailia laajasti.

"Kun tulin vahtiin viime yönä kello 12 aikaan, ZR-3 kiersi Nova Scotian kaakkoisrannikkoa. Yö oli viileä ja kuulakka. Klo 1.10 sivuutettiin Seal Island ja laiva oli menossa Mainenlahdelle, Bostonia kohti. Asemaa aina tarkistettiin rannikon radiokomppassiasemilta saatujen tietojen mukaan.

"Cape Codin valo näkyi edessämme klo 3.15 ja pian mentiin Bostonin yli, minkä näkeminen paisutti kotiapalaavan amerikalaisen povea unohtumattomasti. Miljoonia valoja! Suoraan alaspäin katsoessa näkyi rakennuksiakin, mutta sivuille katsoessa vain valoja."

Laiva oli kulkenut edellämainitun matkan 62.35 keskimääräisellä tuntinopeudella. Tämä on suuri edistysaskel verrattuna siihen, että brittiläinen zeppelinmallinen ilmalaiva R-34 (sittemmin tuhoutunut) lensi v. 1919 Atlannin yli 108 tunnissa ja sen matka oli 3,200 mailia.

Lisätodistuksena ilmalaivojen suuresta parantumisesta tällä viiden vuoden ajalla, mainittakoon että uuden ilmalaivan gasoliinisäiliöissä oli vielä jälella enemmän kuin neljäsosa niiden alkuperäisestä polttoainemäärästä, mikä riittäisi viemään laivan 1800 solmuväliä kauemmaksi eli hyvän matkaa Tyynenmeren rantaa kohti. Kun R-34 saapui New Yorkin luo East Fortunesta, Skotlannista, oli sen säiliöissä enää gasoliinia tuskin puoleksi tunniksi.

Ranska ja Jaapani lähettää sotavälineitä kiinalaisille

Peking. — Tänne saapuneiden tietojen mukaan höyrylaiva Chantilly saapui Hong Kongiin syyskuun 28 päivänä, ollen sen kansilastina 18 Breguet-mallista lentokonetta eräälle ranskalaiselle firmalle Newchwangiin vietäväksi. Shanghaihin meneville matkustajille oli ilmotettu, että Chantilly purjehtii suoraan Newchwangiin, jonka jälkeen se palaa Shanghaihin, mutta matkustajilla on oikeus jäädä laivaan, tai astua maihin Hong Kongissa, josta voisivat ottaa toisen laivan ja yhtiö tulisi maksamaan kaikki kustannukset.

Chantilly oli kuitenkin purjehtinut Dalnyyn, jonne se oli jättänyt mainitut lentokoneet, josta ne oli heti lähetetty suoraa päätä Mukdeniin.

Vaikka lentokoneista huolehtiva ranskalainen oli koettanutkin selittää, että kyseessä olevat laitokset olivat lähetetyt kaupallisia tarkotuksia varten, saattoi kuitenkin huomata, että lentokoneet olivat varustetut sotatoimia varten ja niiden mukana oli ollut myöskin useita laatikoita kuularuiskuja. Näin ollen on käynyt selville, että ranskalaiset ovat ryhtyneet hankkimaan sotavälineitä kiinalaisille vastoin kansainvälisiä sopimuksia, joissa itse Ranska on osallisena. Samoin on käynyt selville, että japanilaiset ovat olleet mukana aseiden hankkimiseksi kiinalaisille Kiinassa nykyään käynnissä olevassa sisällissodassa.

72,000 vankia Venäjällä

Moskova. — Venäjän neuvostohallituksen oikeuskomissaarin juuri julkaisemien tilastojen mukaan Venäjän vankiloissa olevien henkilöiden lukumäärä nousee nykyään kaikkiaan 72,000:teen. Näistä on 43,000 palvelemassa jo saatua tuomiotaan, 26,000 on tutkintovankilassa ja 3,000 odottaa maasta karkottamistaan. Tilastot eivät koske Venäjän liittoneuvostoja.

Petolintu ihmisten kauhuna

Ottawa. — South Gloucesterin alueella on herättänyt suurta huolestuneisuutta suuri harmaanvärinen lintu, jonka siipien välillä lasketaan olevan noin kahdeksan jalkaa. Lintua arvellaan kotkaksi. Peto oli hyökännyt kahta perunamaalla olevaa miestä vastaan, jotka hädin tuskin kymmenen minuutin ankaran taistelun jälkeen olivat pelastuneet linnun kynsistä.

Salaliitto siirtolaisten kulettamiseksi paljastunut

Buffalo. — Siirtolaistarkastaja Shirley Smith on tehnyt syytöksen Toronto-Lewiston reitillä vuodesta 1918 toimessaan ollutta siirtolaisvirkailijaa Alois Votgia vastaan, että hän on laskenut Canadan puolelta siirtolaisia Yhdysvaltoihin 15 dollarilla päästä. Smith on selittänyt, että Vogt on ollut salaisessa yhteydessä erinäisten henkilöiden kanssa Torontossa ulkomaalaisten kulettamiseksi salaa Yhdysvaltoihin.

Uusia luokkatuomioita Saksassa

Leipzigin valtakunnanoikeus on tuominnut kaksi työläistä 3 vuoden vankeuteen kummankin propagandan johdosta Karlsruhen poliisien keskuudessa. Taantumuksesta on tietysti hirvittävä rikos, että työläiset vetoavat poliisien terveeseen järkeen ja asemaan palkannauttijoina. Taantumus kai pelkää hulluuteen asti, että nämä jonakin kauniina päivänä viskaisivat telkien taakse herrat työnantajat!

Läheltä ja kaukaa

Ruotsin sos.-dem. puolueen johtaja Hjalmar Branting on kuninkaan pyynnöstä suostunut muodostamaan ministeristön eronneen Ernest Tryggerin ministeristön sijalle.

* * *

Yli sata hindulaista pappia hukkui Hardwarissa hiljattain olleissa tulvissa. Papit kiipesivät puidenkin latvoihin, mutta nouseva tulva saavutti heidät sieltäkin. Hardwar sijaitsee Himalaja vuoriston juurella ja on pappien ja heidän apulaistensa pesäpaikka.

* * *

Espanjan hallitus antoi sotilasdekreetin, määräten kaikki vv. 1922, 1923 ja 1924 kutsuntaluokat sotilaspalvelukseen. Nämä kutsuntaluokat on tähän saakka vapautettu sotilaspalveluksesta Marokossa.

* * *

Moskovaan saapunut Kreikan lähettiläs Mavroudis on sanomalehdille antamassa haastattelussaan sanonut, että hän on onnellinen ollessaan ensimäinen Kreikan edustaja neuvostotasavalloissa ja että hänen tarkotuksenaan on lähentää näitä maita toisiinsa. Kreikka tarvitsee paljon viljaa ja voi viedä Venäjälle hedelmiä, tupakkia, kasvisöljyä ja muita tavaroita.

Italian maksimalistien suunnitelmia

Italian vanha sosialistinen puolue on kuten tunnettua hajaantunut kolmeen osaan. Ensinnä jättivät puolueen sosialidemokraattiset ainekset Turatin johdolla, viime vuonna hajaantui puolue jälleen, kun Serratin ei onnistunut saada puolueen enemmistöä Moskovan suuntaan. Jälelle jäänyt osa, jonka hallussa on vanha puolueen lehti Avanti, kutsuu itseään nyt maksimalistiseksi. Tämä puolue on näinä päivinä käsitellyt kansainvälistä tilannetta ja käsitellyt m. m. päätöstä, jonka kommunistisen internatsionalen äskeinen kongressi teki Italian kysymyksestä. Kuten ehkä tiedetään, hyväksyi kongressi Italian kommunistisen puolueen ja Serratin ryhmän lopullisen yhtymisen. Puoluekokous antoi päätöslauselman, jossa se viitaten kommunistisessa internatsionaalessa vallitsevaan eripuraisuuteen (päätöslauselmassa viitataan Skandinavian, Ranskan, Tsekkoslovakian y. m. puolueisiin) ja vastakohtaisuuksiin sekä Hampurgin internatsionaalen, 2. internatsionaalen pasifismiin ja reformismiin, pitää tarpeellisena uuden internatsionaalen perustamista, internatsionaalen, joka ei olisi "vapaa kaikesta valtion samoin kuin kansallisesta vaikutuksesta, pasifismista ja reformismista."

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.
ONNI SAARI, vastaava. ARVO VAARA, toimitussapulainen.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

TILAUSHINNAT:
Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Ilmoitushinta kerran julaistuista ilmoituksista 40c palstatuumalta. Suurista ilmoituksista sekä ilmoituksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta, annetaan tuntuva alennus. Kuolonilmoitukset $2.00 kerta ja 50c lisää jokaiselta muistovärssyltä. Nimenmuuttoilmoitukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Avioeroilmoitukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. Syntymäilmoitukset $1.00 kerta. Halutaantieto- ja osoteilmoitukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Tilapäisilmoituksista pitää raha seurata mukana.

Tiistain lehteen aijotut ilmoitukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Vapauden konttori ja toimitus: Liberty Bldg Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä.
J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Canadan ja Venäjän kauppasuhteiden kehitys

Venäjän neuvostohallituksen kauppalähetystön oleskelun johdosta Canadassa nousee aina silloin tällöin esille kysymys missä määrässä näiden maiden väliset kauppasuhteet järjestyvät. Sanomalehdissä on ollut muutamia uutisia venäläisten mahdollisista hevos- tai koneostoksista Canadasta, mutta sikäli kun neuvostohallituksen kauppalähetystöstä on kysymys, mitään käytännöllisiä ei kaupallisissa asioissa ole vielä saavutettu. Aika-ajottaisia neuvotteluja on kyllä kauppasuhteiden järjestämiseksi käyty, mutta vasta tulevaisuus kykenee osottamaan mitä niiden kautta pystytään aikaan saamaan.

Lähetystöllä on ollut jo pitemmän aikaa vakituinen konttoorinsa Montrealissa, josta käsin tehdään matkoja Ottawaan tarkotuksella saada aikaan yhteisymmärrystä Canadan ja Venäjän välille. Lähetystön tärkeäksi juoksevaksi työksi on muodostunut koettaa saada haltuunsa sen kirjallisuuden, jonka hallituksen virkailijat takavarikoivat Venäjältä saapuneista arkuista ja laatikoista. Tässä ei ole vielä onnistuttu. Canadan hallituksen edustajat selittävät suuren osan kirjallisuudesta olevan sen henkistä, että se muka ei ole levitettäväksi sopivaa Canadassa.

Canadan ja Venäjän kauppasuhteiden järjestämistä on epäilemättä suuressa määrässä ehkäissyt Englannin ja Venäjän suhteiden sekava tila. Neuvostohallituksen kauppalähetystön matka oli järjestetty Canadaan siinä odotuksessa, että Canadan ja Venäjän välit järjestyvät aivan luonnostaan sen jälkeen kun Englannin työväenhallitus antoi tunnustuksensa neuvostohallitukselle ja ryhtyi järjestelemään kauppasuhteita. Mutta Venäjän ja Englannin välisen sopimuksen jäädessä puolitiehen työväenhallituksen kukistumisen kautta on Canadankin ja neuvostovallan välit jääneet odottavalle kannalle. Jos Englannin tulevat vaalit kääntyvät MacDonaldin johtamalle politiikalle suosiollisesti, avautuu jäällä olevalle kauppalähetystöllekin suotuisampi tilaisuus suunnitelmiensa perille viemiseksi. Mutta jos työväenhallituksen läpiajama sopimus tulee syrjäytetyksi, muodostuu canadalaistenkin kauppasuhteiden järjestäminen vaikeammaksi.

Neuvostohallituksen kauppalähetystön suunnitelmien toteutumista vaikeuttaa ennen kaikkea varojen puute. Venäjän talous tarvitsisi kipeästi koneita ja maanviljelysvälineitä, mutta tilausten jättämisestä niille ei voi olla puhettakaan ennenkuin maksusuhteet ovat varmalla pohjalla. Englannin ja Venäjän välillä tehdyssä sopimuksessa oli neuvostohallitukselle kaikkein tärkeimpänä puolena Englannista luvattu laina. Mutta laina on tullut kyseenalaiseksi samalla kertaa kun itse sopimuksen kohtalosta joudutaan ratkaisemaan yleisissä vaaleissa. Canadan samoin kuin Englanninkin porvaristo katselee kylmäkiskoisesti kauppasuhteiden järjestämistä neuvostovallan kanssa niin kauan kuin sen käytettävissä ei ole tarpeeksi rahaa tuotteiden ostoon näiden maiden markkinoilta.

Asiain näin ollen Canadan ja Venäjän kauppasuhteiden järjestely tulee edelleenkin riippumaan valtiollisten asioiden kehityksestä emämaassa.

Neljän vuoden murhasato Saksassa

Tunnettu saksalainen pasifisti E. T. Gumpel julkaisi v. 1921 kirjasen: «Kahden vuoden murhat.» Tästä on nyt tullut laajennettu painos nimellä «Neljän vuoden poliittiset murhat.» Hän käsittelee kirjasessaan attentaatteja, joita on tehty Saksassa vuodesta 1918 lähtien ja vastavallankumouksen voittoa Nosken sosialidemokratian avulla. Hänen tarkkaan esittämät numerot ovat kauhistuttavat:

Vähän yli neljän vuoden aikana on oikeistotaholta suoritettu 345 poliittista murhaa. Nämä on rangaistu yhteensä 90 vuoden vankilatuomioilla (työläismurha — sadan päivän vankeus!), joidenkin kuukausien tutkintovankeudella, 730 markan sakoilla ja 1 elinkautistuomiolla.

Samaan aikaan suoritettiin vasemmiston taholta (ei kuitenkaan kommunistien) 22 poliittista murhaa. Näistä seurasi rangaistuksena: 10 telotusta, 284 vuotta vankeutta, 9 kuukautta tutkintovankeutta ja 3 elinkautistuomiota!

Gumpelin kirjanen on herättänyt sellaista huomiota, että valtakunnan oikeusministeri on katsonut olevansa pakotettu antamaan selityksen, minkä vuoksi ei aina ole onnistuttu pääsemään käsiksi syyllisiin, mutta on tämä selitys sitä laatua, että se on vain omiaan edelleen korostamaan Gumpelin tietoja tasavallan murhavallasta. Sosialidemokraatit ovat jostakin syystä käyttäneet paljastuksia aseenaan ja Preussin maapäivillä ajaneet läpi ehdotuksen tutkijajaoston muodostamisesta. Kuinka vaikeata tämän on saada esille totuutta, näkyy siitä, ettei jaosto ole kahden kuukauden aikana kyennyt saamaan käsiinsä Karl Liebnechtin, Rosa Luxemburgin y.m. murhia koskevaa lainopillista ainehistoa.

Hulluuden horna

Kaikkien rehellisten työläisten täytyy ellei julkisuudessa, niin ainakin sisimmässään myöntää, että ihmiskunnan historian varrella käydyt sodat ovat mitä suurinta mielettömyyttä, mutta maailmansota oli omiansa osoittamaan enemmän kuin mitkään aikaisemmat sodat, että sodanhirviön valloilleen päästäminen on järjetön teko ja hirvittävä rikos, jonka suuruutta ei voida koskaan määritellä eikä millään kynällä kuvata. Numerot ja taulukot, joita laaditaan osoittamaan maailmansodassa menetettyjä ihmishenkiä, raajarikkoja ja mielipuolia, näyttävät tosin huimaavia lukuja, ja määritelmät taloudellisten arvojen menettämisestä esittävät käsittämättömiä suureita. Mutta sittenkin näyttävät ne vain osan ja antavat vain summittaisen käsityksen ihmiskuntaa kohdanneesta tyrmistyttävästä onnettomuudesta. Miljoonien kotiinjääneiden, orpojen, leskien, morsiamien ja muiden armaiden omaisten kyyneleitä ja pohjatonta tuskaa ei ole mitattu eikä voida mitata millään mitoilla. Niiden monien miljoonien ihmisten teistä ja tuskista, jotka ovat sodan jalkoihin joutuneet ja kotinsa menettäneinä harhailevat Europan eri kulmilla ei kukaan pidä lukua. Sivistykseliisten arvojen häviö oli maailmansodassa suunnaton, mutta kuinka suuri, sen laskeminen on mahdottomuus. Tiedämme vain, että kohti alkuperäänsä, raakalaisuutta, kävi nopeasti ihmiskunnan kehitys niinä viitenä vuotena, jolloin maailmansota raivosi. Voittoon, valtaan ja rikkauteen yli ruumisröykkiöiden, yli poltettujen kylien ja kaupunkien, läpi veren ja kyyneleiden kostuttamien maiden, ponnistivat kaikki sodassa mukanaolevat kansat vielä silloinkin kun niiden elinvoima oli jo melkein loppuun kulunut. Vielä silloinkin ajettiin joukkoja tulilinjoille, kun nälkäkuolema jo korjasi satoansa niiden joukosta, joiden tehtävänä oli ruokkia rintamillaolijat ja lähettää uutta elävää voimaa murhakoneita hoitamaan ja niiden silvottavaksi. Vasta silloin kun osa taistelevista kansoista oli täydellisesti menehtynyt, loppui viisi vuotta kestänyt kuolontyö. Silloin korjasivat toiset taistelevat voiton, joka oli heille itselleenkin enemmän peloittava kuin riemastuttava. Niin raskaasti oli sota koskenut myöskin voittajiin. Voitonriemu tukahtui leskien ja orpojen itkuun ja nälkäisten työttömien ja raajarikkojen suunnattomat joukot laahustivat voittajamaidenkin kaupunkien kaduilla häiriten ja estäen juhlamielen valloilleen pääsemästä.

Tämän kaiken tapahtuneen, onnettomien häviöiden ja masentavien voittojen jälkeen, luulisi jokaiselle ihmiselle syöpyneen mieleen ja vakaumukseksi varmentuneen, että sota on vitsaus ja kirous, joka on estettävä enää milloinkaan ihmiskuntaa kohtaamasta.

Valopuolia Amsterdamin kansainvälisessä

Amsterdamin kansainvälisen johtomies Edo Fimmen on rohjennut tehdä sen «synnin», että on matkustanut Moskovaan ja esiintynyt siellä työläisten kokouksissa yhteisrintamaa puolustaen. Fimmen on esiintyessään neuvostovallan rautatieläisten liiton keskuskomitean kokouksessa lausunut tervehdyspuheessaan m. m., että «minä niinkuin muutkin Länsi-Europan työväenliikkeen johtajat, olimme aikaisemmin Venäjän ammatillisen liikkeen ja Venäjän vallankumouksen vastustajia. Nyt minä olen tullut huomaamaan, että se oli sangen suuri virhe. Länsi-Europassa vielä ajatellaan, että voidaan saavuttaa jotakin neuvottelujen tietä, kumartamalla porvaristoa. Tässä onkin länsieuropalaisen ammatillisen liikkeen suurin virhe, joka täytyy korjata.» Ja edelleen on Fimmen kuvannut sitä, miten Amsterdamiin kuuluvissa ammattiliitoissa vasemmistolainen liike kasvaa päivä päivältä. Ja omasta kuljetustyöläisten kansainvälisestä yhtymästä puhuessaan on Fimmen lausunut, että «meillä tämä vähemmistö tulee yhä voimakkaammaksi, ja on hyvin pian enemmistönä. Silloin olemme onnellisia voidessamme ottaa joukkoomme myöskin neuvostovallan ammattiliitot. Vasemmistosiipi tietää varmasti, että ilman yhtenäisyyttä venäläisten liittojen kanssa me emme pääse päämääräämme. Tällä hetkellä käy kansainvälisessä kuljetustyöläisten yhtymässä valtava taistelu yhteisrintamasta, ja minä olen vakuutettu, että se päättyy menestyksellisesti. Minä olen täysin antautunut tähän taisteluun. Minä olen tehnyt eron kaikesta vanhasta ja olen vakuutettu, että me yhteisrintaman kannattajat yhdessä neuvostovaltalaisten liittojen kanssa osaamme ottaa välttämättömät askeleet lopullista voittoa kohden.»

— Kapitalistinen maailma on hermostunut. Maailmansodan ja sen jälkeinen aika on sille osoittanut, ja vallitseva pulakausi kouraantuntuvalla tavalla todistanut, että sen valtakausi on lopussa. Se huomaa ja tunnustaa jo itsekin, että se ei kykene enään ennalleen saattamaan maailmantaloutta.

Dollarin voima politiikassa

Eräässä Henry Fordin lehden, Dearborn Independentin äskeisessä numerossa on mielenkiintoinen tutkielma siitä paljonko yleiset vaalit tulevat maksamaan ja mitenkä vaalitaistelun aikana rahoja käytetään. Lainaamme siitä seuraavia kohtia osotukseksi siitä, mitenkä rahavalta vuosienvarrella on ostanut itselleen "kansanvaltaa":

Lähes parin vuosikymmenen ajan on tämän maan kansa jatkuvasti ja ankarasti ponnistellut erään pulman kanssa, mikä ratkaisuunsa nähden tällä kertaa on yhtä pitkällä kuin alkaessakin. Sitä ovat erikoiskomissioonit ja tutkijakomiteat tutkineet. Sen ratkaisemiseksi on laadittu lukemattomia lakeja. Aika-ajoittain on yleinen mielipide noussut sitä vastaan äärimmäiseen raivoon kun julkisuuteen on paljastunut räikeitä tosiseikkoja. Tuo probleemi koskee rahojen käyttöä julkisissa vaalitaisteluissa.

V. 1920, eli edellisissä presidentinvaaleissa ja samalla kertaa tapahtuneissa muissa yleisissä vaaleissa käytettiin tässä maassa poliittisiin tarkotuksiin ylitse $100,000,000. Tätä arviota on pidettävä sangen pidättyväisenä ja siihen eivät sisälly julkiset valitsemiskustannukset, jotka nousivat $25,000,000. korville, eivät myöskään ehdokkaista koituneet epäsuorat kulut ja suoranaiset vaalitaistelut, menetetty aika ja työ, mikä vedettiin vaalitaistelun vuoksi pois käytännöllisen elämän aloilta ja mikä koskee tuhansia henkilöitä, jotka joko osaksi tai kokonaan toimivat suosimiensa ehdokkaitten puolesta.

Poliittisen elämän kustannukset tulevat tänä vuonna olemaan paljoa suuremmat, sillä tilanne on poliittisella alalla siinä määrin kärjistynyt. Vaalitaistelujen kulut ovat viimeisen kolmenkymmenen vuoden kuluessa nousseet rajattomasti, moninkerroin tavallisiin elinkustannuksiin verrattuna. Ja niinpä asiantuntijat tehdessään v. 1924 vaalitaistelusta arviolaskelmia, ovat yksikantaan vakuutettuja siitä, että tämän vuoden vaalit kokonaisuudessaan tulevat maksamaan $500,000,000! Kulunkeja eivät mitkään lait tule näissä vaaleissa rajottamaan. Ainoa, mikä voi olla rajottavana esteenä on se, kuinka paljon ne, jotka vaalitaisteluja johtavat, kykenevät keräämään. Ja kun otetaan huomioon, että nämä vaalitaistelujen johtajat käsittävät erikoisen luokan poliittisia spesialisteja, joilla on erikoismahdollisuudet päästä suurien korproatsioonien suosioon, niin voimme käsittää, että rahoja ei tulla säälimään tarkotusperien saavuttamisessa, mikäli se rahoista on riippuvaisuudessa. Poliittista voittoa seuraavat aineelliset edut ovat siksi suuret tällä kertaa; suuremmat kuin milloinkaan ennemmin. Ja itse asiassa maamme kansalaisista tällä kertaa 500 saattaa dollarissa ennakolta laskea vaalien tulokset.

Joka tapauksessa on parhaillaan lähestyvä vaalitaistelu poikkeuksena edellisiin verrattuna, sillä suuri yleisö alkaa olla täysin selvillä siitä, mitenkä vaalitaisteluja käydään. Ja kun viitataan kaikkiin harjotettuihin mennettelyihin, tapaa yleisesti vain olkapäitten kohautuksia. Joka tapauksessa ei tämä probleemi ole mikään uusi, sillä lukemattomia tapauksia on olemassa menneisyydessä, joissa suorastaan rahan voimalla on koetettu vaalien tuloksia kontrolloida.

Äänten ostaminen ei Ydysvaltain poliittisessa historiassa ole mikään eilispäivän ilmiö. Päin vastoin juontaa se juurensa jo tasavaltamme alkuaikoihin saakka, vieläpä siitäkin ylitse. Esimerkkinä tästä kertovat historialliset asiakirjat mielenkiintoisia seikkoja. George Washington, esim. lahjoi yhden West Virginian valitsijamiehistä jo v. 1757 "yhdellä sian päällä, tynnyrillä punssia, 35 gallonalla viiniä ja 43 gallonalla saideria". Ja seuraavana vuotena sattui silloisessa Yhdysvaltain emämaassa, Englannissa, erikoista huomiota herättänyt tapahtuma, kun kolme loordia taisteli Northamptonin edustajapaikasta parlamentissa kuluttaen tässä taistelussa yhteensä silloisessa rahassa $2,500,000., mikä vastaisi nykypäivinä $15,000,000.

Jo silloin kehittyi Englannissa lahjusten maksaminen huippuunsa ja on sen jälkeen seurannut perintönä Amerikalle. Kukaan ei silloin saattanut Englannin julkisessa elämässä pysyä käyttämättä rahaa viljalti. Yksinpä jalona kiitetty Wilberforce käytti tällöin parlamentissa paikkansa pitämiseen yhtenä vuotena $100,000. Tästä seurasi itsestään, että julkisessa asemassa oltaessa oli itsensä myytävä suurille korporatsiooneille, jotka saattoivat nuo summat maksaa vissejä etuisuuksia vastaan, joita edustajan niille oli hankittava kansan kustannuksella.

Rahojen käyttö poliittisessa elämässä on kuitenkin saanut käänteen sitten viime vuosisadan puolivälin. Ennen tuota käännettä ei tavallisesti ollut suuria poliittisia järjestöjä, eikä kansallisia komiteoita. Joku yksilö saattoi lahjottaa suuria summia vaalitaistelua varten ja nuo summat käytettiin aivan julkisesti rahalla äänestäjien ostamiseen. Maksettiin niiin ja niin paljon kustakin äänestä. Tietenkin on tuota menettelyä jatkettu vielä varsin myöhäiseenkin aikaan, mutta tuon käännekohdan jälkeen ovat vissit ryhmät liittyneet yhteen vaalitaistelun rahastamista varten ja lahjomisen esineiksi ovat pääasiallisesti tulleet sanomalehdet, yleisen mielipiteen kontrolloijat. Entisaikoina oli myöskin yleistä, että palkattiin erikoisia joukkueita, jotka käyttivät vissistä maksusta äänivaltaansa käyttämättä olleitten henkilöitten äänestysoikeutta ja niillä vaalien päättyessä täyttivät äänestyslaatikot. Ja näitä joukkueita, eli kuten niitä nimitettiin "Colonies", lähetettiin sitten toisille paikkakunnalle, vieläpä toisiin valtioihinkin, tekemään samoin. Nämä joukkueet saivat aikaan terroria äänestäjien joukossa, mikä usein päättyi julkiseen tappeluun.

Tämä menettely on nykyisin jäänyt verraten vähäiseksi, vaikkakaan se ei suinkaan vielä ole kuollut. Sen sijaan käytetään varoja teknillisesti "laillisella" tavalla, vaikkakin vaalipetoksen taide on löytänyt uusia ja ensiluokkaisia toimintamuotoja, jotka vaativat jokaisissa vaaleissa miljoonia dollareita. Pääsummat käytetään vaalitaisteluissa nykyään kuitenkin suurten ilmotusplakaattien julkaisemiseen, lentolehtisiin, radion käyttöön vaaliaikana, soittokuntien palkkaamiseen, sanomalehtikirjotusten ja ilmotusten ostamiseen jne. Tämä "lailliseksi" luokiteltu mennettelytapa tuli Yhdysvalloissa käytäntöön viime vuosisadan 80 luvulla.

Grantin valitseminen presidentiksi v. 1868 oli ensimäinen tapaus, jolloin suuret rahamiehet liittyivät yhteen suurien summien hankkimiseksi ehdokkaansa puolesta. Kuitenkaan ei uskota, että hänen puolestaan käytettiin enempää kuin puoli miljoonaa dollaria. mutta vasta Samuel J. Tilden, joka esiintyi presidentinkokelaana v. 1872, oli ensimäinen joka otti käytäntöön nykyisen "business" menettelyn vaalivarojen käyttämisessä ja keräämisessä. Ja Clevelandin valinnassa v. 1884 tulivat suurpankkiirit ensi kerran avoimesti ulos presidentinehdokkaansa puolesta ja ovat siitä lähtien kontrolloineet jokaisen presidentin valintaa. Silloin lahjottivat tunnetut rahamiehet William C. Whitney, Oliver H. Payne, Levi P. Morton ja William L. Scott Clevelandin vaalirahastoon ainakin $1,000,000. Näistä yksistään Scott lahjotti $250,000.

Mark Hanna oli se mies, joka vaalitaistelut kehitti nykyiseen kukkaansa rahojen säälimättömässä käytössä. Mark Hanna keräsi koko suurpääoman omistajien luokalta McKinleyn vaalirahastoon v. 1896 vähimmässä laskussa $10,000,000. Samassa vaalitaistelussa turvautui vastaehdokkaana oleva Bryan dollarin jokaiselta henkilöltä keräämiseen kannattajiensa keskuudessa, mutta se tuotti ainoastaan $600,000. ja hän hävisi. Sen jälkeen ovat kummatkin kapitalistiset puolueet kaiken energiansa kohdistaneet suurten rahamiesten puolelleen saamiseen ja suurten vaalirahastojen hankkimiseen. Pikkueläjistä ei kumpikaan puoli sen jälkeen ole välittänyt vaalirahojen hankkimisessa. On kyllä totta, että v. 1916 Wilsonin rahastoon lahjotti kaikkiaan 150,000 henkilöä, mutta hänen vaalirahastostaan tuli 75 pros. 500:lta henkilöltä ja näistäkin sadalta henkilöltä toista miljoonaa dollaria. V. 1920 kerättiin kuitenkin suurin vaalitaistelurahasto mitä Yhdysvaltain historia tuntee Hardingin puolesta. Siihen lahjottajat kuuluivat kaikki pankkiiriluokkaan. Kuinka suuri tuo taistelurahasto todellisuudessa oli, ei milloinkaan ole laskettu julkisuuteen, mutta vaalitaistelun päättyessä oli republikaanien kansallinen vaalikomitea velkaa $9,700,700. Tuo summa on sitten maksettu, kuten viime keväiset kongressin tutkimukset osottavat, pääasiallisesti myymällä lakivastaisia väkijuomien myyntilupia, joten valtapuolueelle kieltolain rikkomisesta on muodostunut erikoinen vaalitaistelun rahastamiskeino.

Edellä olevassa ei ole mitään puhuttu koevaaleista. Niissä kulutetaan kuitenkin myöskin huikeita rahasummia. Esimerkkinä siitä mainittakoon, että v. 1920 ennen republikaanien kansalliskonventsioonia käytti kaksi ehdokkaaksi pyrkijää kumpikin $1,000,000. lahjusten jakamiseen voittaakseen ehdokkuuden ja eräs kolmas mies $750,000. Nuo miljoonat osottautuivat kuitenkin pikkurahoiksi kun öljypohatat Sinclair ja Doheny lausuivat mielipiteensä ja kävivät rahansa voimalla laskemaan perusteita laivaston öljymaitten anastukselle.

Dearborn Independet, josta useimmat ylläolevat todisteet ovat lainatut, lopettaa artikkelinsa seuraaviin lausuntoihin:

Tavallisesti, kun asiaa syvennytte tutkimaan, tulette havaitsemaan, että "suuria lahjottajia" muistetaan. Ette voi löytää montakaan korkeassa poliittisessa asemassa olevaa henkilöä, jotka eivät esiinny huomattavalla tilalla näitten "suurten lahjottajien" listoilla. Sillä vaikkakin laki kieltää korporatsiooneja lahjottamasta poliittiseen vaalirahastoon, niin siltä se sallii korparatsioonien virkailijoitten lahjottaa. Ja öljymagnaatit Sinclair ja Doheny ovat olleet kaikkein huomattavimmat republikaanien sotarahastoon lahjottajat jo monien viimeisten vuosien aikana.

TYÖVÄEN URHEILU

Kominternin päätös urheilukysymyksessä

Kommunistisen Internationalen viimeinen kongressi hyväksyi urheilukysymyksestä seuraavan päätöksen:

1. Urheilulla ja voimistelulla on tätä nykyä sangen tärkeä osa kaikissa maissa. Porvaristo käyttää urheilu- ja voimisteluseuroja omiin luokkatarkotuksiinsa ja tukee porvarillista ja valtion urheiluliikkeitä kaikilla käytettävissä olevilla keinoillaan.

Porvarillisissa urheiluseuroissa, jotka ovat pelkkiä luokkajärjestöjä on vielä paljo työläisainesta. Porvarillisten järjestöjen päätarkotuksena on harjottaa nuorisoa porvarilliseen armeijaan ja herättää nuorisossa nationalismi- ja yltiöisänmaallisuustunnetta erikoisilla opetusmenetelmillä, voidakseen käyttää nuorisoa proletariaattia vastaan. Facistiliike on voinut käyttää näitä järjestöjä sotilaallisina varajoukkoina.

2. Näiden porvarillisten järjestöjen ja porvarillisen valtion yritysten vastapainoksi työväestö on useissa maissa järjestänyt työläisten urheilujärjestöjä. Näiden järjestöjen riveissä on huomattavasti työläisiä ja työläisnuorisoa. Ne ovat kuitenkin vielä suuressa määrin reformistien käsissä, jotka väärin käyttävät niitä reformistisiin tarkoituksiinsa sillä verukkeella, että "urheilu on puolueetonta."

Luokkatietoinen aines urheilujärjestöissä kokoontuu Punaisen Urheilu-Internationalen yhteyteen, jonka toiminta on yhdenmukaista vallankumouksellisen luokkataistelun kanssa.

3. Menestyksellisen vallankumouksellisen luokkataistelun alkeellisena ehtona on se, että proletariaatti on ruumiillisesti kykenevää. Senvuoksi on yleensä luokkataistelun etujen mukaista se, että kommunistipuolueet yhdessä kommunististen nuorisojärjestöjen ja unioiden kanssa antavat huomiota urheilulle ja voimistelulle, käyttäen näitä liikkeitä vallankumouksellisiin tarkoituksiin.

Viides kongressi painokkaasti selittää, että työskentely tällä alalla on mitä suurimmasta merkityksestä ja säätää seuraavat ohjeet kommunistipuolueiden ohjeiksi:

a) Niissä maissa, joissa ei ole olemassa työläisten urheilu- ja voimisteluseuroja, kommunistipuolueiden on tuettava niiden luomista. Kommunistien on järjestettävä työläisten oppositsioniryhmiä porvarillisiin järjestöihin siinä tarkoituksessa, että saadaan luoduksi työläisten itsenäisiä urheiluseuroja, heidän on painostettava sitä, että työläiset eroavat porvarillisista seuroista ja on tehtävä propagandaa työläisnuorison liittymiseksi työläisten itsenäisiin urheilujärjestöihin.

b) Niissä maissa, joissa jo on muodostettu työläisten urheilu- ja urheilujärjestöjä, kommunistien on muodostettava ryhmiä niiden keskuuteen vapauttaakseen nämä järjestöt reformistisesta vaikutuksesta, voittamaan ne vallankumouksellisten luokkataistelun puolelle.

c) Kommunistisia ryhmiä on myös muodostettava jo olemassaoleviin työläisten punaisiin voimistelu- ja urheilujärjestöihin, antaakseen kaiken mahdollisuuden jatkuvan vaikutusvallan ylläpitämiseksi.

Kaikki ryhmät ovat kommunistipuolueen kontrollin alaisia.

d) Kommunististen ryhmien työskentelyn kautta työläisten urheilu- ja voimistelujärjestöihin on vedettävä on niitä käytettävä taisteluun fascismia ja porvarillista militarismia vastaan.

e) Työläisten urheilu- ja voimisteluseurat ovat mitä suurimmasta merkityksestä köyhälistön taistelulle yleensä. Ne ovat omiaan opettamaan työläisnuorisolle kuria, tehoisuutta ja taistelukykyä. Sen kautta ne edistävät vallankumousvoimien muodostamista ja niitä on sellaisina kommunistipuolueen käytettävä.

f) Kommunistipuolueiden on myöskin pyrittävä laajentamaan työläisten urheilu- ja voimisteluseurojen vaikutusta pienfarmareiden ja maalaistyöläisten keskuuteen.

4. On tuettava vallankumouksellisten ainesten taistelua Lucernen Työläisten Urheilu-Internationalen reformistista taktiikkaa vastaan ja on kannatettava Punaista Urheilu-Internationalea. Sellaisia pyrkimyksiä on vastustettava, joiden tarkotuksena on aiheuttaa hajaannusta ja muodostaa puhtaasti kommunistisia seuroja. Päättäväisesti on tuomittava sellainen käsitys, että työläisten urheilu- ja voimistelujärjestöt täyttäisivät poliittisen järjestön tilan. Kommunistisen sanomalehdistön on toimittava pääasiallisesti työläisten urheilun hyväksi.

Kommunistit taistelevat sen puolesta, että aikaansaadaan ja ylläpidetään yhtenäisiä työläisten urheilu- ja voimisteluliikkeitä sekä kansallisessa että kansainvälisessä mittakaavassa.

Viides kongressi velvottaa toimeenpanevan komitean antamaan huomiota kansainväliselle urheiluliikkeelle ja työskentelemään sen edistämiseksi.

Toronton uutisia

Viimeaikoina Torontoon saapuneet siirtolaiset kertovat yhä uusista vaikeuksista, joiden alaisiksi ovat joutuneet maihinnousupaikoilla. Jos naispuolinen siirtolainen maihinnousupaikalla esittää jonkun miehen osotteen, jonka miehen luo hän aikoo matkustaa, niin täytyy tämän kyseessä olevan miehen saapua itse maihinnousupaikalle, siellä ottaakseen Canadassa voimassa olevan "avioliittoluvan", jonka avulla vasta sitten naispuolinen siirtolainen pääsee maihin. Sellaisissa tapauksissa kun ei kyseessä olevalle mieshenkilölle syystä tai toisesta voida lähettää tietoa, niin saa tuo naissiirtolainen virua siirtolaislakien alaisena useita päiviä, jopa viikkojakin, tuhlailla niukkoja varojaan sähkösanomalähetyksiin y.m. menoihin, joita johtuu sanotunlaisesta pidätyksestä. Ja loppujen lopuksi on useille käynyt niin että ovat tulleet takaisin palautetuiksi.

Tällaisen epäkohdan korjaamiseksi pitäisi täällä oleva Suomen konsulin tehdä jotakin. Ensinnäkin tulisi hänen selostaa Suomen lehdissä minkälaisilla osotteilla pääsee maihinnousemaan ilman avioliittolupaa y.m. vaikeuksia. Sillä onhan kerrassaan kurjaa joutua solmiamaan avioliiton vallan tuntemattoman ihmisen kanssa jonka osotteen on jollakin tavalla sattunut saamaan. Varmaankin monet naispuoliset siirtolaiset jättäisivät matkansa tykkänään tekemättä, jos he tietäisivät etteivät pääse maihin muuten kun ottamalla "avioliittolupa" sen miehen kanssa, jonka osotteen ovat saaneet. Maihin noususun takeeksi luulisi riittävän sen kun maassa pidemmän aikaa olleet menevät takuuseen siirtolaisen turvallisuudesta. Mutta niin ei ole asian laita. Ehkäistääkseen kansalaisiamme joutumasta moisen kohtalon alaiseksi, on asianomaisten, etupäässä juuri konsulivirastojen selostettava siirtolaissäädöksiä sekä tämän maan että Suomen lehdissä.

Muistettava iltamatilaisuus. Osaston naisjaosto toimii iltaman arvokkaalla ohjelmalla lauantaina lokakuun 25 päivänä. Ohjelma tulee olemaan monipuolinen, johon jokainen tulee epäilemättä olemaan tyytyväinen. Naisjaostomme ansaitsee kaikkien jakamattoman kannatuksen, sillä sen jäsenet ovat puolueemme herätystyön tekijöitä. Toisin sanoen naisjaosto huolehtii naistyöläisten innostamisesta puoluetehtäviin ja voimiensa mukaan koettaa saada kaikkia naistyöläisiä liittymään puolueemme yhteyteen. Saapukaamme siis joukolla heidän järjestämäänsä iltamaan. Innostakaamme heitä edelleen tehtävässään antamalla heille jakamaton kannatuksemme.

Näytelmäseuran tiedonantoja. Näytelmä "Laivankannella" esittäminen täytyi siirtää näytelmäseuran johtajan sairastumisen vuoksi. Näytelmä piti esittämän lokakuun 18 päivänä, vaan nyt se esitetäänkin vasta marraskuun ensimäisenä päivänä. Näytelmäseura toivoo runsasta katsojakuntaa esitysiltana, sillä näytelmä on erikoisen runsas lauluistaan ja muuten huvittava sisällöltään, joten sen kautta

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Rikosromaani Washingtonista

nimistä kirjaa lähetettiin joku päivä sitten Vapauden asiamiehille myytäväksi. Kirjan hinta on 25c ja toivottavasti asiamiehet sen myyvät ilman tarvitsematta sen johdosta enää toistamiseen huomauttaa. Tilauksia ei tälle kirjalle voida täyttää sillä Vapauden osuus painoksesta jaettiin kokonaan asiamiehille. Joka siis haluaa kirjaa saada, kääntykööt paikkakuntansa asiamiehen puoleen.

Toveruudella

VAPAUS.

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 39.00

Dollarista

Lähetyskulut:
40c lähetyksistä alle $80.00, 50c. lähetyksistä $80.00—$59.99 asti, 75c lähetyksistä $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan S. G. Neil, 957 Broadview Ave.

Laivapilettejä myydään.
Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaus
Box 69, Sudbury, Ont.

...äseura tarjoo ystävilleen nautinrikkaan illan.

Toisia suurempia näytelmiä on ...ytelmäseuralla harjotuksen alaisena ja esitetään niitä seuraavassa järjestyksessä: "Nukkekoti", ...apakkalaujatar", "Kunniavelka", ...iehenkylkiluu" ja "Uusi kirjas...nhoitaja", vaan niistä myöhemmin selvemmin. Kuitenkin toivoo ...äytelmäseura saavansa jokaisella ...äytelmällä täyden katsomon se...tunnustuksen näytelmien valinnassa, sillä niitä valitessa on sillä pidetty sitä seikkaa, että ne ...at osaksi huvi ja osaksi yhteiskunnallisia näytelmiä, joten jokaiselle jää esityksistä kaipaamansa ...autinto.

Voimistelun ja urheilunharrastajille huomioon otettavaa. Osaston ...oimisteluseuran taholta on järjestetty kaksi eri iltaa viikossa naisja miesvoimistelun harjoituksille. ...euraan on jokainen paikkakunnalla ...eva suomalainen nainen ja mies ...ervetullut. Kun ensin yhtyy osaston jäseneksi niin se takaa paikan ...oimisteluseurassa. Voimistelun ...arrastajat ottakaa siis ylläoleva ...uomioonne ja saapukaa harjotuk...in joukolla. — J-i.

Eri paikkakunnilta

NORTH BRANCH, ONT.

Karjalan ilmalaivarahasto on lisääntynyt yhdellä dollarilla. Einari ...ovanen on vastannut Jussi Kan...aston haasteeseen. Annettuja ...asteita on vastaamatta seitsemällä eri henkilöllä. Koettakaa kiirehtiä vastauksia. Aika lähenee jolloin ...ulaistaan tilitys ja niiden henkilöiden nimet, jotka jättävät annetun haasteen vastaamatta.

DURONKIN, C. N. R., Ont.

Olot Canadassa Suomen lehtien mukaan.

Sain tässä joku päivä takasin Suomessa ilmestyvän Länsi-Suomi ...imisen lehden, jossa näin m. m. seuraavanlaisen kirjotuksen, joka ...uuluu kokonaisuudessaan näin:

"Eräs puolivuotta sitten Canadaan mennyt raumalainen kertoo tänne saapuneessa yksityiskirjeessään, että äskettäin maahan muuttaneiden siirtolaisten tila Canadassa on suorastaan tukala. Yhdysvaltain puolelle ei pääse siirtymään siirtolaismääräysten vastaisesti ja toimeentulo Canadan puolella on aivan hätätilan rajoilla. Sen jälkeen kun hallituksen toimesta on yhdytty ahdistelemaan maata terrorisoineita kommunisteja, ovat näma puolestaan ryhtyneet koettamaan järjestää meteleitä. Olot ovat niin rauhattomat että yksin liikkeiläkin on suljettu vain rauhattomuuksien pelossa, omistajain muuttaessa rauhallisemmille seuduille. Työttömiä on maassa tavattomasti ja työtä tarjoudutaan tekemään ruokaa vastaan, mutta silläkään ...ndolla ei sitä ole saatavissa.

" Kirjottaja ilmottaa että hän ponnistelee vain saadakseen sen verran rahaa kokoon, että pääsisi takaisin kotimaahansa. Milloin se onnistuu, on nykyisissä oloissa kovin epävarmaa."

Täytyy ihmetellä että moisen kirjotuksen kirjottaja on niin pahasti pettynyt että on lainkaan tänne lähtöään ajatellutkaan ja vielä sitten matkalle lähtenyt. Hänen olisi luullut käsittävän, että hänen ei voi täällä hyvä olla, kun kerran on isänmaahansa niin paljon rakastunut että vielä täältäkin täytyy kirjotuksillaan koettaa kannattaa noita itsestään ovelia porvarislehtiä. Vaikka ei siinä mitään kummaa ole että hän, joka on omasta laumastansa eksynyt tänne vieraaseen laumaan, saa sellaisia eriskummaisia oireita mieleensä ja vieläpä saa niitä Suomen oikeistopuolueen lehdistönkin julkaisemaan että Canadassa nim. on huono aika sentähden kun täällä on toimiva Kommunistipuolue.

Olisi hauska tietää että missä täällä kommunistit ovat sellaisia rettelöitä aikaansaaneet, kun edellä olevan lainauksen kirjottaja täältä Suomeen tiedottaa. Täytyy ihmetellä että sieltä meidänkin Rauman perukoilta vielä lähtee sellaisia isänmaan ystäviä, jotka viitsivät täältä moisia juttuja kyhäillä Suomen porvarislehdille.

Muuta ei hänelle voi toivoa kun pikaista paluupilettihinnan tienausta, että hän pääsisi sinne rakastettuun valkoisten isänmaahansa, ennenkuin hermostonsa menee kokonaan piloille, sillä hermostonsa ei näytä nytkään enään olevan kokonaan normaalissa. — Raumalainen.

WINDSOR, ONT.

Täältä Canadan eteläkärjestä ei näy oikein paljon kirjoituksia lehtemme palstoilla, vaikka ei meitä suomalaisia täällä olekaan kuin parinsadan paikkeilla.

Toveri A. T. Hill kävisi täällä t.k. neljäntenä päivänä juttelemassa työväen pyrkimyksistä ja rahavallan alas lyömisestä. Hän puhuikin koko pitkän illan ja myöskin hän mainitsi matkastaan Venäjän talonpoikain ja työläisten valtakunnassa. Puheessa oli paljon mielenkiintoista kuultavaa. Toivomme Hillin tulevan toistekin meille puhumaan. Väkeä kävi kyllä ei ollut saapunut tilaisuuteen oikein paljon. Olisin toivonut kaikkien kylän asukkaiden siinne tulevan.

...Osastomme työkokous oli t. k. 9 päivä, jonne ei myöskään ollut saapunut kuin puolet jäsenistä. Tahtoisin sanoa että kaikki jotka punaista korttia taskussaan kantavat, ovat velvollisia saapumaan osaston kokouksiin.

Osaston agitatsionikomiteasta erosivat seuraavat: Einari Hautala, Edward Tuomi, Oskari Antikainen, Väinö Luoto ja E. Nyholm sekä tilalle valittiin: W. Sarkkinen, E. Wäisänen, Helmi Savolainen, Lydia Laine ja Hilpiö.

Myöskin oli osastollamme hauska ohjelmailtasu t.k. 12 p:mä, jossa suoritettiin hauskaa ja sopivaista ohjelmaa. Näitä iltatsuja tullaan pitämään joka toinen sunnuntai-ilta jos ei haalin saanti tee häiriötä.

Aivan olu unhoittaa, että pian tullaan viettämään perheiltama arvokkaalla ohjelmalla ja joka jäsenellä on oikeus tuoda tuttava tullessaan.

Työolot ovat paikkakunnalla yhtä huonot kuin joku aika takaperin. Työttömiä seisoskelee käsiään kaupalla tehtaiden porteilla. Työviikot ovat neljäpäiväisiä suuremmalta osalta.

Kirjeenvaihtaja.

Järjestyneitten työläisten palkat ja työaika Yhdysvalloissa

Yhdysvaltain työdepartementin julkaisussa N:o 354 tehdään selkoa työläisten palkoista ja työajasta. Tilastot koskevat 66 suurinta teollisuuskaupunkia ja käsittävät 12 eri teollisuusalaa, joissa työskentelee 89 eri ammatteihin kuuluvia työläisiä, joista noin 900,000 on jäsenenä eri ammattiunioissa. Työpalkkojen keskiarvo toukokuun 15 p. v.1923 oli 9 prosenttia korkeampi kuin sitä edellisenä vuotena; 84 prosenttia korkeampi kuin vuonna 1917; 111 prosenttia korkeampi kuin vuonna 1913; 123 prosenttia korkeampi kuin vuonna 1910 ja 135 prosenttia korkeampi kuin 1907. Työaika vuonna 1923 oli samalla tasolla kuin sitä edellisenä vuotenakin, mutta oli 4 prosenttia lyhempi kuin vuonna 1917; 6 prosenttia lyhempi kuin vuonna 1913, 7 prosenttia lyhempi kuin vuonna 1910 ja 8 prosenttia lyhempi kuin vuonna 1907. Unioihin kuuluvista työläisistä on 68 pros. 44-tuntinen normaalityöviikko, taikka sitäkin lyhempi; 18 prosentilla 48-tuntinen työviikko ja vain 14 prosentilla sitä pidempi. Leipureilla on 48-tuntinen taikka sitä lyhempi työviikko; 97 prosentilla rakennustyöläisistä 44-tuntinen taikka sitä lyhempi; samoin 44-tuntinen ja sitä lyhempi työviikko on käytännössä kaikissa kivitöissä. Pesulaitosten työläisistä on 95 pros. 48-tuntinen taikka sitä lyhempi työviikko. Metallityöläisten asema on tässä suhteessa vähän huonompi, sillä siinä teollisuudessa vain 35 prosentilla on 44-tuntinen taikka sitä lyhempi työviikko ja 56 prosentilla 48-tuntinen. Kirja- ja "jobipainoissa" on 89 prosentilla 44-tuntinen taikka sitä lyhempi työviikko. Sanomalehtipainoissa on 53 prosentilla työläisistä 48-tuntinen työviikko; 29 prosentilla oli yli 44 tuntia, mutta alle 48 tuntia ja 18 prosentilla 44 tuntia taikka sitä lyhempi.

Työpalkkojen keskiarvo oli toukokuun 15 päivänä v. 1923: leipureilla 93 senttiä tunnilta; muurareilla 1.32 doll.; muilla rakennustyöläisillä 72 senttiä; kirvesmiehillä 1.84 doll.; rappareilla 1.30 doll.; putkityöläisillä 1.15 doll.; satamatyöläisillä 72 senttiä sepillä 99 senttiä; konetyöläisillä 82 senttiä; sanomalehtipainojen latojilla 1.01 doll.; konelatojilla 1.03 doll.; Työpalkkojen keskiarvo koko rakennusteollisuudessa oli 1.06 doll. tunnilta; metalliteollisuudessa 83 senttiä tunnilta; sanomalehtipainoissa 1.04 doll. tunnilta ja keskiarvoinen tuntipalkka useimmissa eri teollisuuksissa 95.2 senttiä tunnilta. Verrattuna tuntipalkat toukokuun 15 päivään v. 1913, huomataan palkkojen nousseen eri teollisuusaloilla seuraavasti: leipureille 176 prosenttia, muurareille 91 prosenttia, rakennustyöläisille 118 prosenttia, kirvesmiehille 104 prosenttia, rappareille 93 prosenttia, putkityömiehille 86 prosenttia, satamatyöläisille 109 prosenttia, sepille 103 prosenttia, konetyöläisille 101 prosenttia, sanomalehtilatojille 78 prosenttia ja konelatojille 83 prosenttia.

Kaikilla näillä edellä luetelluilla teollisuusaloilla, lukuunottamatta metalliteollisuutta, ovat työpalkat ammatilliset uniot vahvat ja kontrolleeraavat työehtoja, josta edellä selostettu tilastokin antaa selvän todistuksen. Missäpä muilla aloilla, joissa avonainen työmaajärjestelmä on vallalla, työaika olisi näin lyhyt ja työpalkat lähestulkoonkaan sillä tasolla kuin näillä järjestöjen kontrolleeraamilla teollisuusaloilla on. Järjestymättömäinkin pitäisi tutustua näihin tosiasioihin ja alkaa myös heidän järjestäytymisen tärkeyttä sekä liittyä mukaan saadakseen työehtonsa edes tässä tilassa esitetylle tasolle.

Bakteerit ja hampaat

Kun hampaita ei pidetä puhtaina ja bakteerien annetaan jäädä toimimaan hampaissa, se sementtiaine, joka liittää yhteen hampaan emalijn hienot säikeet, haihtuu pois ja bakterit tunkeutuvat hampaan sisempiin pehmeisiin osiin. Tätä pehmeää hampaan osaa sanotaan dentiniksi. Tämä aine ympäröi hampaan keskiosaa, jonka sisällä on pehmeä massaosa. Kun hampaan emalji rikkoutuu ja sen sisällä oleva pehmeämpi aine hajoaa, pääsevät bakteerit massaosaan, jonka ne pian kuolettavat. Hampaan massaosa on erittäin herkkää ainetta ja sen kautta kulkevat hermot ja sen kautta myöskin veri, mikä ruokkii hampaita. Kun massa-aine kuolleentuu, elävät bakteerit sen aukidoksilla ja siten vähitellen tunkeutuvat hampaan juuriin ja hampaan juurikanaviin, missä elävä massa on ollut. Sitten ne löytävät tiensä hampaan juuressa olevaan pieneen reikään, minkä kautta verisuonet ja hermot käyvät hampaan sisälle. Kun tiedetään, että bakteerit voivat kehittyä ja lisääntyä niin nopeaan, että neljänkolmatta tunnin kuluessa vaa kahteenkymmeneenkahdeksaan miljoonaan niin käsittää millainen perhekunta on toiminnassa pienen hampaan sisällä ja turmelemassa terveyttä.

Kun bakteerit ovat soveliaalla paikalla, elävät ne siellä ja valmistavat myrkkyä, minkä hampaan juuri vetää itseensä. Siten syntyy hampaaseen ontelo, joka täyttyy kuolleilla kudoksilla. Tällainen ei ole mikään tavaton sattuma. Melkein jokaisen ihmisen suussa tavataan tällaista bakteerien hävitystyötä. Tuo salainen työ tapahtuu niin nopeaan ja niin tottuneella tavalla, että monikaan ei tiedä siitä mitään, ennenkuin hampaassa on jo ontelo. Röntgen säteet ovat ainoat, joilla voidaan vioittunut hammas saada selville.

Bakterien valmistama myrkky ei kumminkaan pysy samassa paikassa, vaan tunkeutuu se verisuoniin ja niin veren mukana kaikkiin osiin ruumista. Nyt alkaa vasta todellinen taistelu. Jos ruumiin vastustuskyky on voimakas ja kun veren tunnolliset poliisimiehet, valkeat verisolut jaksavat pitää puolensa myrkyn vaikutusta vastaan, saattaa kulua pitkäkin aika ennenkuin henkilö tuntee erityistä pahoinvointia siitä. Mutta kun itse bakteerit pääsevät vereen ja siellä alkavat vaikuttaa silloin herää toinen kysymys.

Nämä vereen tunkeutuneet bakteerit voivat silloin löytää vielä paremman elinpaikan kuin oli hampaassa. Ne voivat asettua sydämeen taikka munnaisiin, jolloin syntyy vakavaluontoinen sairaus, jopa saattaa kuolemakin siitä johtua. Myöskin voivat bakteerit ottaa asuntonsa käsien, jalkojen ja muiden ruumiinosien nivelissä ja saada aikaan ankaran reumatismin. Ei kumminkaan saa luulla, että kaiken reumatismin aikaansaavat hampaista hyökkäysretkille lähteneet bakteerit, sillä muutkin syyt voivat olla vaikuttamassa, mutta sangen useissa tapauksissa ovat bakteerit reumatismin aiheuttajia. Tämä seikka selittää sen, miksi niin paljon reumatismia sairastetaan, sillä useimmat ihmiset hoitavat huonosti hampaansa ja aiheuttavat siten itselleen hammastaudin ja sen kautta saavat bakteerimyrkytyksen vereensä ja lopulta itse bakteerit, jotka hyökkäävät niveliin ja siellä alkavat tuhotyönsä.

Tämä olisi aikaisemmin voitu helposti estää, jos olisi pidetty hampaat hyvässä kunnossa.

Hammastauti on aivan yleinen tauti, mutta se ei käy vähemmän yleiseksi niin pian kuin ihmiset oppivat käsittämään hampaiden hoidon merkityksen. Jokaisen tulisi pitää huoli hampaistaan ja tarkostaa ja puhdistuttaa ne tuon tuostakin hammaslääkärillä. Hampaat ovat ihmiselle niin tärkeät, että niiden hoitoa ei kannata laiminlyödä, jos toivoo voivansa säilyttää terveytensä.

Suomen uutisia

RÄIKEÄ KOULUJUTTU NÄRPIÖSSÄ

"Vaasa" kertoo:

Närpiön kunnan alueella asuu nykyään niin paljon suomalaisia, että heidän olisi jo aikoja sitten pitänyt saada oma kansakoulu. Mutta kunnan ruotsalainen enemmistö panee aina tiukasti vastaan eikä koulua saatu. Kun vihdoin oppipakko astui voimaan, luultiin yleisesti, että nyt pakotetaan Närpiön kuntakin laittamaan koulu suomalaisille. Asiasta tehtiin anomus ja kunta päätti suomalaisen koulun rakentaa, mutta varasi sitävarten koulupiirin koko naan pitäjän toiseen laitaan, missä ei asu ainoakaan suomalaista. Näille olisi siis tästä se hyöty, että heidän lapsensa pitäisi käydä koulua toistakymmentä kilometriä heidän kylästään olevassa koulussa.

Asian tekee vieläkin räikeämmäksi se, että kouluhallitus hyväksyi tämän ruotsalaisten saneleman päätöksen, vaikka asianomainen tarkastaja esitti jyrkän vastalauseensa moista hanketta vastaan. Tarkastaja vaati tässä tapauksessa koko kuntaa yhdeksi koulupiiriksi suomalaisille ja tämän takia koulua keskelle kuntaa, mutta ehdotus tuli kouluhallituksen menettelyn kautta ilman muuta hylätyksi. Koulu on päätetty rakentaa kunnan eteläisimpään asumattomaan osaan, n. s. Peilahden kylään. Suomalaiset asuvat yksinomaan kunnan pohjoisessa ja itäisessä osassa.

Jos kouluhallituksen päätös pysytetään voimassa edelleen, on tämä kylmilleen jääpä suomalaisten koulu oleva sikäläisten suomalaisten ensimmäinen ja viimeinen koulu ja sikäläiset suomalaiset jäävät kokonaan oppivelvollisuuslain ulkopuolelle.

SIRKKELI LEIKANNUT MIEHEN PÄÄN SOTKAMOSSA

Sotkamon pitäjän Yli-Sotkamon kylässä tapahtui järkyttävä tapaturma, joka vaati uhrikseen torppari Kusti Korhosen hengen. Saamamme tiedon mukaan oli mainittu Korhonen sahannut poikansa rakennustarpeiksi lautoja Jussi Lukkarisen omistamalla sirkkelillä. Puuta työntäessään sirkkeliin sattui hänen jalkansa luisumaan, jolloin hän kaatui täydessä vauhdissa pyörivän sirkkelin terään, joka leikkasi hänen päänsä aivojen kohdalta melkein poikki. Lääkärinavusta huolimatta kuoli K. noin tunnin kuluttua.

Näin ikävällä tavalla manalle mennyt vainaja on ijältään noin 50 vuoden vaiheilla ja perheellinen. Tapaturma täytynee laskea huolimattomuuden tiliin, sillä kuten tiedämme, ei sirkkelissä ole ollut mitään suojalaitteita.

Täytyisi toki sirkkelien omistajain samoinkuin muidenkin asianomaisten olla vähän varovaisempia, ettei käytettäisi ilman lainmääräämiä suojalaitteita.

PRESIDENTIN PALKKIO- JA ELÄKEKYSYMYS

Tasavallan presidentti vahvisti valtioneuvostossa tapahtuneessa esittelyssä hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi tasavallan presidentin palkkiosta. Esitykseen liittyvän lakiehdotuksen mukaan saisi presidentin palkkio maalisk. 1 p:stä 1925 alkaen 300,000 markkaa vuodessa, jotapaitsi hänelle tulisi 400,000 markan vuotuinen edustustarkoituksiin. Lisäksi on presidentin oleva asunto valtion talossa, jonka kunnossapito, lämmitys ja valaistus ynnä sisustus kustannetaan ja tarpeellinen henkilökunta palkataan yleisillä varoilla. Presidentin palkkio ja edustusmääräraha ovat vapaat kaikista veroista.

Samoin tasavallan presidentti vahvisti valtioneuvostossa tapahtuneessa esittelyssä hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi tasavallan presidentin eläkeoikeudesta. Esitykseen liittyvän lakiehdotuksen mukaan saisi tasavallan presidentti, joka eroaa oltuaan toimessaan yhden toimikauden tai enemmän, vuotuista eläkettä 120,000 markkaa. Jos hän sairauden tähden tai muusta pätevästä syystä eroaa ennen toimikauden päättymistä, vähennetään tästä eläkemäärästä 20,000 mk. kutakin vuotta tai vuodenosaa kohti, mikä puuttuu täydestä toimikaudesta, kuitenkin niin, että vähin eläke on 50,000 mk. Eläke suoritetaan presidentille siinäkin tapauksessa, että hänet myöhemmin nimitetään sellaiseen virkaan, johon kuuluu peruspalkka. Jos eläke on pienempi kuin 120,000 mk., on hänellä oikeus muun virkatoitoimintansa perusteella saada eläkettä siitä virasta, johon hänet myöhemmin on nimitetty, ei kuitenkaan enempää kuin tasavallan presidentin eläke siihen luettuna, yhteensä 120,000 mk.

TYÖTTÖMYYS

Sosialiministeriön Työasiaintoimistolle maan tärkeimmistä työnvälitystoimistoista saapuneiden ilmoitusten mukaan on toimistojen kirjoissa olevien työttömien henkilöiden lukumäärä viime viikkojen aikana erikseen mies- ja naisosastoilla ollut viikottain seuraava:

	Miesos.	Naisos.
Syyskuun 13 p.	411	595
Syyskuun 6 p.	404	583
Elokuun 30 p.	346	499
Elokuun 23 p.	269	407
Elokuun 16 p.	260	346

Syyskuun 13 päivänä oli työttömiä eniten seuraavien kaupunkien työnvälitystoimistoissa (suluissa olevat luvut tarkoittavat edellistä viikkoa):

	Miesos.		Naisos.	
Helsinki	188	(204)	386	(382)
Tampere	49	(47)	30	(41)
Viipuri	24	(25)	73	(65)
Pori	10	(9)	35	(26)
Vaasa	13	(15)	6	(5)
Turku	25	(11)	6	(15)
Oulu	28	(25)	11	(10)
Kotka	4	(3)	1	(1)

SUURI KORVAUSJUTTU SUOMEN VALTIOTA VASTAAN

Maailmansodan aikana tilasi kauppias V. Koskinen Kristiinasta 6,000 tonnia kuparipeltiä. Tämä kuparitilaus saapui kuitenkin Arkangeliin yli vuoden odotuksen jälkeen ja saatiin sieltä vasta useiden Arkangelin ja Pietarinmatkan jälkeen Kristiinaan v. 1917. Silloinen Vaasan läänin kuvernööri antoi venäläisten käskystä takavarikkomääräyksen ja pidättivätkin mainitun kuparin sittemmin maaherran määräyksestä poliisiviranomaiset. Kuparista oli ehditty käyttää ennen pidätystä vain 377 kiloa. Kun takavarikko toimitettiin suomalaisten viranomaisten määräyksestä ja avustuksella, on hra Koskinen haastanut Suomen valtion korvaamaan mainitun takavarikoidun kuparin 18 markan mukaan kiloita, tehden täten vaadittu korvaussumma 83,214 mk., sekä 6 pros. korkoa takavarikoimisesta alkaen, joka tekee noin 35,000 markkaa. Juttu on ollut esillä Kristiinan raastuvanoikeudessa. Kantajan asiamiehenä esiintyi Elis Granfelt ja valtion asiamiehenä lääninsihteerit, laamanni K. Ottelin Vaasasta. Kantajan puolelta jätettiin oikeudelle laajahko asiakirjajoukko, josta selvisi takavarikon toimeenpanoa koskevat määräykset y.m. seikkoja. Vastaajan asiamies ilmoitti saaneensa ilmoituksen tehtävästään niin myöhään, ettei ollut ehtinyt hankkia tarpeellisia asiakirjoja eri virastoista ja pyysi lykkäystä. Oikeus lykkäsikin jutun lokak. 27 päivään.

TORONTON OSASTON NAISJAOSTO
— toimii —

Ohjelma- ja Näytösiltaman

Lauantaina, lokak. 25 päivänä kello 8 illalla
Suomalaisen Osaston Huoneustolla

OHJELMA:

Alkusoittoa	lapsilta
Runo	?
Soololaulua	?
Havajien soittoa	?
Laulua	Kuorolta

— Väliaika. —

"TUUKANPOIKA"

Näytelmä 3:ssa osassa, esittää näytelmäseura.

KANTELEEN SOITTOA.
KUVAELMA, Annikin Kosiat

Lopuksi TANSSIA

SISÄÄNPÄÄSY 50 senttiä.

Tervetuloa joukolla! Naisjaoston puolesta
TOIMIKUNTA.

MAAILMAN VEHNÄSATO

Vehnämarkkinat ovat viime aikoina taas olleet kiinteämmät ja menekki vilkkaampaa. Syyskuun 1 p:vän satoarviot, varsinkin Canadan, ovat painaneet leimansa markkinoihin. Aikaisemmin arvioitiin Canadan vehnäsato 360 miljoonaksi busheliksi ja suuremmaksikin. Minimimääränä pidettiin silloin 325 miljoonaa bsh. Washingtonin arvio jonka mukaan sato käsittäisi ainoastaan 281 miljoonaa bushelia, on aiheuttanut ostohalun lisääntymistä. Washingtonin toimisto on arvioinut Canadan sadon keskimäärin 13 busheliksi eekkriltä, vastaten 21 bsh. viime vuonna. Sato nousi silloin 474 miljoonaan busheliin. Yhdysvaltain satokertomus syyskuun 1 p:ltä oli jokseenkin odotuksen mukainen.

Vientimaiden vehnäylijäämä on nyt arvioitu seuraavalla tavalla:

Yhdysvalloissa	29	milj. qr.
Canadassa	25	" "
Australiassa	14	" "
Argentinassa	22	" "
Intiassa, Venäjällä, Tonavan maissa ja Mandschuriassa	9	" "
Yhteensä	99	milj. qr.

Eri maiden tuontitarve on taas arvioitu seuraavasti:

Suur-Britannia	31	milj. qr.
Ranska	9	" "
Belgia	6	" "
Hollanti	3,5	" "
Saksa	8	" "
Italia	12	" "
Itävalta ja Unkari	3	" "
Espanja ja Portugali	3	" "
Kreikka, Sveitsi y.m. Europan maat	7,5	" "
Europa yhteensä	82	milj. qr.
Europan ulkopuolella olevat maat	15	" "
Kaikki yhteensä	97	milj. qr.

Tarjonta tulee näin parahiksi tyydyttämään tarpeen, mutta jos Argentinan sato epäonnistuu tulee luultavasti esiintymään jonkunverran puutetta.

Yhdysvaltain ruissato on nyt arvioitu 66 miljoonaksi busheliksi, vastaten 63 miljoonaa bsh. viime vuonna.

Maissisato arvioidaan 2,513 miljonaksi busheliksi, vastaten 3,054 miljoonaa bsh. v. 1923. Yleensä luullaan, että maissi ei ehdi kypsyä ennenkuin kylmät ilmat alkavat.

SOS.-DEMIEN PRESIDENTTI-EHDOKKAAT

Sos.-dem:ien kunnallisjärjestön kokouksessa, jossa on ollut parikymmentä henkilöä, on asetettu presidenttiehdokkaaksi Väinö Vuolijoki. Vasemmistolaista Mikko Ampujaakin kuulutiin ehdotetun, mutta ei ollut tullut hyväksyttyä listalle.

PORONHOITOTOIVEET ENSI TALVENA VALOISAT

Lämpimän ja kostean syksyn vaikutuksesta on poronjäkälää Lapissa ja Peräpohjolassa kasvanut runsaasti, aiheuttaen se sen, että poronhoitotoiveet ravinnon suhteen ensi talvena näyttävät valoisilta. Kun myöskin kaikissa poropaliskunnissa on vähennetty poroja ja näinollen porojen lukumäärä supistunut huomattavasti, ei ole pelkoa siitä, että myöhemminkään pitkällisen keväänkään sattuessa tulisi porojen ravinnosta puutetta. Sieniä, jotka ovat porojen mieliruokaa, on myöskin tänä syksynä tullut huomattavan runsaasti ja toivotaan porojen tämän johdosta taurastusajan tultua olevan lihavia.

MIINAVAARA KOTKAN SEUDUILLA

Suomenlahdella on todennäköisesti tapahtunut uusi miinaanajo ja onnettomuus, päättäen siitä, että kalastajat ovat Kotkan edustalta Kaunissaaren ja Långön väliltä löytäneet purjelaivan pirstaleita, m. m. peräpeilin, jossa oli nimi Andreas, Riga, tyhjän veneen y.m. laivan tarvikkeita. Onnettomuus on kaikesta päättäen tapahtunut yöllä. Laivan miehistöstä ei ole mitään tietoa. Onnettomuuspäivän seuraavana päivä nähtiin samoilla vesillä jälleen miina ajelehtimassa.

SUURI KAVALLUS

Äsken toimitetuissa kassantarkastuksissa todettiin Kuivaniemen hoitoalueen kassanhoitajan, tilanomistaja J. A. Tuomisen kanssa väärinkäytöksiä. Kassanhoitaja Tuominen oli väärentämällä kirjanpitoa sekä valmistamalla vääriä kuitteja kavaltanut valtion varoja noin 188,000 markkaa.

Tuominen vangittiin ja passitettiin lääninvankilaan odottamaan asian johdosta pidettäviä välikäräjiä.

AMERIKALAISTEN PUHDISTAJAT

Helsingissä sattui matkustajakoti "Pension Bulevardissa" ryöstö, jonka uhriksi joutui eräs amerikan-suomalainen. Tapahtuman kulku on seuraava: Eräänä aamuna saapui Vaasasta Helsinkiin saapuvalla junalla August Mäki, jonka aikomuksena oli matkustaa samana päivänä Hangon kautta New Yorkiin. Kello 11 aikaan hän oli käymässä Amerikan kansulaatissa. Sieltä palattuaan lyöttäytyi Mäen seuraan eräs hänelle tuntematon mies, joka esitti olevansa Amerikaan matkalla. Mutta kun hänellä ei ole kuin Suomen rahaa, niin pyysi Mäen vaihtamaan rahat dollareihin. Siinä tarkoituksessa menikin Mäki miehen mukana tämän asuntoon matkustajakoti "Pension Bulevardiin", Boulevardink. 28:n, jossa rahanvaihtaminen muka kävisi paremmin. Miesten välillä syntyi keskustelua Amerikan oloista ja muustakin. Tällä lailla sai mies voitettua aikaa, niin että samaan matkustajakotiin saapui hänelle apua mies toisensa jälkeen. Näiden kanssa jatkui keskustelua, kunnes rahaa vaihtava mies ryhtyi kiirehtimään rahanvaihtoa. Mäki antoikin tälle 134 dollaria, josta piti saada vastaavasti Suomen rahaa. Kun siihen ei rahanvaihtaja suostunut, niin vaati Mäki dollarejaan takaisin. Tällöin syntyi Mäen ja huoneessa olevan neljän miehen kesken painiskelu, jolloin häneltä vietiin rahojen lisäksi 14 karatin kultakello. Tappelua jatkui kymmenisen minuuttia. Mäki yritti pidättää miehiä ja kehoitti paikalle saapunutta matkustajakodin vahtimestaria hakemaan poliisia avuksi. Tämä kuitenkin kieltäytyi siitä ja laski yhden miehistä ulko-ovesta kadulle. Rahanvaihtaja pääsi pakenemaan erään matkustajahuoneen ikkunan kautta kahden miehen jäädessä edelleen huoneisiin. Kahakan aikana onnistui Mäen kuitenkin soittamaan Amerikan konsulille, joka Mäen kehoituksesta kutsutti paikalle etsiviä poliiseja, jotka pidättivät kaksi jälelle jäänyttä ryöstäjää. Rahanvaihtajista oli yksi koettanut käyttää etsivän titteliä, mutta Mäki ei ollut siihen uskonut, vaan vaatinut todistusta siihen. Ryöstäjät olivat myöskin kehoittaneet Mäkeä ryhtymään korttia pelaamaan, mutta ei hän ollut siihen suostunut.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmoitushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

SKANDINAVIAN HEALTH HOME
Hieromalaitos
Copper Cliffin tien varrella, ent. Proctorin haussi.
Erikoisala vatsa- ja sydänhieronta. Huom.! 10 vuoden kokemus.
Ida ja Otto Ylönen,
Phone 1031. Bx 1111. Sudbury, Ont.

Sudburyn Luonnonparantola ja hieromalaitos ottaa vastaan sairaita. Huom.! Hyvää vatsahjerontaa. 22 Monk St. Puhelin 272.
Mrs. Alma Aarnio.

Siistiä huoneita ja ruokaa saatavana 256 Spruce Street. Puhelin 1822.
Justiina Ritari, omistaja.

FORT WILLIAM, ONT.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Myöskin välitämme House of Hobberlin pukuja ja palttoja $25.00 ja ylös. Puheli 1185 S.—201½ Simpson St., Fort William, Ontario.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

Kotileipomo valmistaa parhaimmat leipomotuotteet. Huolellisin koti- sekä ulkolähetysliike kaksoiskaupungeissa. Home Bakery Co. 740 Simpson St., Fort William, Ont. Puhelin 1338.

PORT ARTHUR, ONT.

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 17 Johnson ave, Port Arthur.

Annan hierontaa kotonani, 85 Centre St., Port Arthur, Ont. Tilda Koivula.

Hierontaa kotona ja kodeissa. Lapsivuode sairaita hoidetaan. — I. Kosk, 95 Algoma St. Puhelin 1031 N.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjanne. Hinnat ovat oikeat.

TIMMINS, ONT.

Räätälilikkeeni sijaitsee N:ro 66, 5 Ave. — J. Rintanen, Timmins.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Shub Bros. Phone 258, 74—4th Ave. Heiniä, jauhoja ja karjanrehuja. Hinnat oikeat. Wm. Oja palvelee suomalaisia. — Timmins, Ont.

E. Janellin ja Akan makeismyymälä on 53—4th Ave., Timmins.

Hieroja Ida Heikkinen 68—4th Ave. Timmins, Ont.

TORONTO, ONT.

Suomalainen Ruokala odottaa ruokavieraita. Mrs. Holm, 41 Widmer St., Toronto, Ont.

KIRKLAND LAKE, ONT.

Rob Lindforssin sauna avoinna joka lauantai kello 1:destä 12:sta yöllä.

Halutaan tietää

Haluaisin saada tietää missä on Hannes Mäkinen, käyttäin myös nimiä Maki ja Mackey. Ole hyvä ja kirjota minulle sillä asia on tärkeä, tai jos joku sattuisi hänestä jotakin tietämään, niin tekisi hyvin jos ilmottaisi minulle.
Alma Makinen,
G. D., Nanaimo, B. C.

A. FOURNIER,
LIMITED
HENKI, PALO, TAPATURMA JA AKKUNALASI
VAKUUTUKSIA
BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY.
Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA

Sudbury-ympäristö

Hauskat tanssit taas ensi torstaina paljolla väellä ja hyvällä tahdilla.

Ensi torstaina on lauluseuran ensimäiset harjotukset Vapaus-haalilla. Alkaa kello seitsemän. Kaikkia laulun harrastajia, niin miehiä kuin naisia, kehotetaan saapumaan tilaisuuteen.

Palokunta sai olla liikkeellä lauantaita vastaan kaksikin eri kertaa. Ensin oli tuli päässyt irti lauantaita vasten yöllä Spruce kadun ja Cliffin tien kulmauksessa sijaitsevan kaupparakennuksen takaosan yläkerrassa, joka tuhoutui pahanlaisesti, ennenkuin palokunta sai tulen tukahutetuksi.

Lauantai aamulla kello kahdeksan ajoissa oli tuli päässyt valloilleen Regent kadulla Sarafini Triffin asunnossa. Sarafini oli lähtenyt työhön aamulla ja heittänyt tulen palamaan uunissa, vaimonsa jäädessä vielä nukkumaan. Mrs. Triff oli herännyt puoli yhdeksän ajoissa savun katkuun ja lähemmin selvittyään huomasi kyökin olevan liekkien vallassa. Tulen arvellaan saaneen alkunsa kuumentuneista savujohdoista. Tuli saatiin rajotetuksi kyökkiin, joskin savu ja vesi ehti tehdä tuhoa toisillekin huoneille.

Paikallinen lehti Sudbury Star on paraikaa käynnissä olevassa kieltolakitaistelussa asettunut avoimesti märkien puolelle. Niinpä lehti omistaa erikoisen toimituskirjotuksen kieltolakikysymykselle ja vaatii kieltolain kumoamista. Lehti innostuu hyvin usein höystämään toimituskirjotuksiaan hartaalla uskonnollisuudella ja sitten taas tilaisuuden tullen höystetään kirjotuksia kapakan löyhkällä.

Viralliset tutkimukset Turbinen lähellä äsken tapahtuneen yliajon suhteen, jossa kolme ihmistä sai surmansa, tullaan mahdollisesti toimittamaan tämän viikon aikana.

Herbert Boyce, jonka ajama auto joutui Sudburysta päin tulevan junan alle Worthingtonin ja Nairn Centren välisellä ylikäytävällä sillä seurauksella, että Mrs. Hugh Lindsay, Mrs. Squires ja Mrs. Loraine Badgerow saivat paikalla surmansa, on jo päässyt Sudburyn sairaalasta ja Mrs. Boyce, joka on surmansa saaneen Mrs. Lindsayn tytär, on myöski parantunut siinä määrin, että hänen arvellaan pääsevän sairaalasta tällä viikolla. Heti onnettomuuden tapahduttua pidettiin yliajon suhteen alustavia kuulusteluja, mutta varsinaisen tutkimuksen toimeenpaneminen täytyi jättää siksi, kunnes tapaturmassa loukkaantuneet paranevat siinä määrässä, että he voivat selostaa yliajoon liittyviä asianhaaroja.

Postinkulettaja John McChesnie, joka viime tiistai iltana joutui auton ruhottavaksi täkäläisellä C. P. R. asemalla, on nyt kuollut St. Josephtin sairaalassa vammoihinsa.

Vainaja oli ollut noutamassa postisäkkejä asemalta ja "kränkännyt" autoansa käyntiin, mutta autossa olikin ollut veto päällä, joten heti syöksyi eteenpäin, törmäten noin kymmenen jalan päässä olevaan kuorma-autoon ja litistäen McChesnien sitä vasten. McChesnie sai sisällisiä vammoja ja kuletettiin heti sairaalaan. Hänen vammansa olivat kuitenkin niin vaiketa, että ne lopulta veivät hengen. Vainaja on ollut pitemmän aikaa C. P. R. rautatieyhtiön palveluksessa Webwoodissa ja sittemmin Sudburyssa, ryhtyen postin ajoon viime vuoden lokakuulla. Hän oli 40 vuoden ikäinen.

Tällä viikolla torstaina 23 päivänä tätä kuuta lausuu kansa painavan sanansa siitä josko Ontariossa "kieltolaki" edelleen pysytetään voimassa tai aljetaanko väkijuomia myymään hallituksen kontrollin alaisena.

Henkilölle, joka ei itse ole mikään väkijuomain ystävä ja joka ei erikoisemmin ole tutustunut kieltolain aikana harjotettuun viinakauppaan tahi niinkun sitä yleisemmin sanotaan koiratorppaelämään sen taloudelliseni ja kasvatukselliseni seuralaisineen, tuntuu itsestään mitä luonnollisimmalta asialta asettua täydellisesti kannattamaan kieltolain edelleen jatkamista. Mutta henkilölle, jolla on käytännöllistä kokemusta koiratorppaelämän eri vaikutuksista nuoreen, nousevaan polveen, tuntunee koko kieltolaki ikäänkuin sellaiselta kääreeltä, jolla tahdotaan peittää yhtä, kaikkein ilkeimmältä löyhkäävää, nykyisessä yhteiskunnassa ilmenevää mätäpaisetta.

Yhteiskunnalliselta näkökannalta katsottuna väkijuomain erinäiset säännöstelyt ja eritotenkin niiden tavattoman runsas käyttö nykyaikana kaikkein erilaistenkin säännöstelyjen alaisena yksinkertaisesti vaan toteaa sen moraalisen rappiotilan, johon kapitalistinen yhteiskunta on ajautunut.

Kieltolaki on Ontariossa ollut voimassa yli 8 vuotta. Jos nyt tänäpäivänä, siis kieltolain vallitessa, menee esim. täällä Sudburyssa vierailemaan erinäisiin perheisiin joko siinä tarkotuksessa että saisi ostaa ryypyn väkijuomaa, tai jossain muussa tarkotuksessa joutuu kiertämään talosta taloon, niin saa henkilökohtaisen havainnon siitä minkäverran hyötyä "kieltolaista" on ollut niinkin tärkeälle seikalle kun nousevan nuorison kasvatukselle.

Nuo niin sanotut koiratorpat, joiden suoranaisesti tai epäsuorasti aiheuttamista kieltolainrikkomuksista on paikkakunnan sanomalehdistö ja poliisilaitosten päiväkirjat täpötäynnänsä, ovat useassa tapauksessa sellaisia paikkoja, koteja, jos niin voisi sanoa, joissa on useampia ihmistaimia, aikuisiksi varttuvia tyttösiä ja poikasia tulevaisuuden väestöä kasvamassa. Nyt näiltä ihmistaimilta ei voida mitenkään peitellä kaikkea sitä häikäilemätöntä toimintaa, jonka on erottamattomasti yhdistettynä koiratorppaelämään, riistämisen y. m. julkeuden muodossa.

Yleensä nuorison kasvatuksen kannalta katsottuna kieltolaki ei ole mitään ihmeitä aikaan saanut. Joskin on myönnettävää että toiselta puolen väkijuomakaupan ollessa avointa, hallituksen kontrollin alaisena olevaa liikettä, niin se ei sellaisenaan koiratorppia hävitä. Siitä on vereksiä todistuksia British Columbiasta ym.

Tulemme siis tämän kysymyksen kanssa tilanteeseen jossa näyttää olevan suo siellä vetelä täällä. Ja joudumme edelleen painostamaan sitä seikkee että väkijuomain suuri käyttäminen ja niiden avulla voimassa oleva aivan äärimmäisyyteen asti laajentunut keinottelu on erottamattomana osana vallitsevan järjestelmän muista mädännäisyyksistä, jotka voidaan vaan lopullisesti pyyhkäistä pois köyhälistön vallankumouksen kautta. Siihen mennessä täytyy meidän tyytyä siihen, että ainakin pyrimme kontrolloimaan omien järjestöjemme jäsenistöä, omalla järjestövoimallamme pysymässä poissa koiratorpista ja muista sellaisista paikoista, joissa väkijuomain käyttö on huipussaan.

Haluaisitteko te ostaa talon joka on sannalle rakennettu?

Talon peruste ei ole tärkeämpi talolle kun on canvas hymo ja muut tarpeet päällystakille.

Jos peruste kummassa tahansa sortuu tulee loppukin ennemmin taikka myöhemmin sortumaan.

Me väitämme voivamme todistaa että meidän $26 päällystakkimme ovat vuoratut Hymo kankaalla. (Hymo on nykyaikaista materialia, jota käytetään jouhikankaan sijassa pitämään vaatteen kuosissa.)

Mitä tulee muotiin, sopivaisuuteen ja mukavuuteen niin se on varma — ja te olette aina tilaisuudessa näkemään mitä olette ostaneet.

Me emme halua pyydellä anteeksi, mutta me olemme valmiit yksityiskohtia myöten selittämään miksi meidän pukulaitteemme ovat parempaa kuin toisten, huolimatta siitä että hintamme ovat samat kuin muuallakin.

ANTAKAA MEIDÄN SELITTÄÄ PUKUKYSYMYKSET TEIDÄN KANSSANNE.

Karl Lehto

"ME YRITÄMME TYYDYTTÄÄ TEITÄ."

MacDonald Venäjän lainasta

Lontoo. — Derbyssä pitämässään puheessa MacDonald torjui vanhoillisten ja vapaamielisten väitteen, että työläishallituksen olemassaolo olisi vahingoittanut Britannian arvoa ja vakavuutta. Venäjästä puhuessaan huomautti pääministeri englantilais-venäläisen sopimuksen olevan toisena askeleena työläishallituksen pyrkimyksissä aikaansaada rauha Venäjän kanssa. Hän tunnusti vaikeuksia olevan ja selvityksiä vielä tarvittavan. Kauppa- ja merenkulkusopimus saattaa Britannian suosituimman valtion asemaan ja sisältää useita arvokkaita myönnytyksiä. Venäjän markkinat avautuvat englantilaisille tavaroille ja neuvostovenäläinen propaganda tulee lakkautettavaksi. Työläishallituksen on onnistunut saada Venäjän tunnustamaan velkansa. Vaikeuden muodostavat neuvostohallituksen vaatimukset liittolaisten avustamien, neuvostovaltaa vastaan suunnattujen sotatoimien johdosta. Kuitenkin on laadittu asiakirja, jonka nojalla MacDonald katsoi olevan mahdollista päästä sopimukseen näistä vaatimuksista. Hallitus ei tule myöntämään Venäjälle lainaa, vaan ainoastaan takaamaan lainan, jonka tarkoitus on selvästi ilmaistu. Suuri osa lainasta tulee käytettäväksi tavarain ja tarvikkeiden ostoon Englannista. On mahdotonta, huomautti MacDonald, aikaansaada rauhaa Europassa, jos Venäjä pysytetään syrjässä. Hallitus ei tule pyytämään alahuoneelta avointa valtakirjaa. Jollei parlamentti halua hyväksyä sopimuksia, voi se ilmaista epäluottamuksensa hallitusta kohtaan, minkä jälkeen yleiset vaalit tulevat toimitettaviksi.

Jotka nyt sitten tulee tapahtumaan.

Niagara vaatinut taas uhrin

Buffalo. — Sadat matkailijat katselivat kauhuissaan kun eräs vanhanpuoleinen nainen hyppäsi Luna-saaren sillalta Niagara-virtaan, jonka mukana hän syöksyi alas putouksesta. Läsnäolijain kertoman mukaan itsemurhan tehnyt oli noin 70 vuotias. Hänen arvellaan olevan Mrs. Hart New Yorkista.

Myytävänä

Kaikki huonekalut paitsi ei keittounnia. Kaikki melkein uusia käytetty ainoastaan 2 kuuta. Myydään puolella hintaa. Käykää katsomassa tahi kysykää telefoonilla 941.

JOHN LAHTI
Sudbury, Ont.

LABERGE LUMBER COMPANY
Täydellinen varasto rakennustarpeita.

Cobaltilaiset Huom.!
Lahti Kassun sauna on auki joka lauantai klo 1:stä — 12:ta yöllä.

Nicaraguassa taas rauhallista

Managua, Nicaragua. — Aseman Nicaraguassa ilmotetaan olevan niin rauhallisen, että sotalaki voidaan poistaa millä hetkellä tahansa.

Vanhoja aarteita löydetty

Winnipeg. — Red Riverin rannalla leikkineet poikaset ovat löytäneet lippaan, jossa oli vanhoja kultarahoja ja koristuksia. Esineet ovat peräisin muinaisilta ajoilta. Niiden omistajasta ei ole tietoa. Löydettyjen esineiden arvon lasketaan nousevan pariin tuhanteen dollariin.

METSÄTYÖT PERÄ-LAPISSA

Yleinen puutavaraosakeyhtiö, jolla kuten tunnettua on suuria hakkuuoikeuksia Pohjois-Suomessa, tulee ensi talvena ottamaan metsistä noin 25,000 runkoa. Viime talvena hakattiin 48,000 runkoa. Nämä ovat vielä Paatsjoessa matkalla Kolttakönkäälle. Mainitun paikan alapuolella ottaa ne Pasvik Timber Co. vastaan jalostaakseen ne omassa sahassaan Kirkkoniemessä. Pasvik-yhtiön kotipaikka on Frerikstad Norjassa.

John Palon
Miesten ja poikasten kenkä- ja vaatekauppa, jossa tullaan tarjoamaan hyvä tavara halvalla hinnalla, tavara ensiluokkaista. Käykää vertailemassa hintoja.
JOHN PALO
290 Bay St. Port Arthur, Ont.

ALGOMA STEAM BATH
146 Algoma St. South, Port Arthur, Ont.
Suositellaan Höyrysuihkua, Amme- ja Höyrykaappikylpyjä
Auki joka arki päivä kello 1—12 yöllä.

GRANT & HISCOCK.
Putkityö ja Lämmityslaitos Urakoitsijat
Ennenkuin te annatte lämmityslaitos tai putkien asetus urakkanne, käykää puhuttelemassa meitä. Me voimme sentähden, että teemme itse työn, säästää teille rahaa ja samalla kun olemme ammattimiehiä, teemme hyvän työn. Kaikki meidän työmme tehdään takauksella. Käykää katsomassa meidän varastossamme olevia hienoja plummaus tarpeita, näyteruumassamme Grand Opera Housen kellarissa, Sudburyssa.

«Suomi» lapamato lääke
Jos teitä vaivaa huono ruuansulatus, kipu rinan alla, unettomuus, epätasaisesta vatsasta, veren nousu päähän sekä siitä johtuva päänkipu, joinakin päivinä erinomainen ruokahalu toisina ei ollenkaan, kouristuksia ja väsymystä jälkeen syönnin, närästäminen sekä siitä johtuva kuuman veden nousu suuhun ja kurkkuun, niin ovat ne lapamadon oireita.
Meidän lapamato lääkkeemme on valmistettu eteväksi tunnetun Helsinkilaisen Sairashuoneen lääkärin resehtin jälkeen, sekä varmasti tuottaa tarkoitukseensa vastaavia tuloksia.
Hinta 5 dollaria 40 senttiä. Posti vapaasti.
KALEVA APTEEKKI.
K. G. K. NYMAN
168 So. Algoma St., Port Arthur, Ontario.

RUOKAA SAATAVANA
aterioittain ja viikottain.
Auki klo 6:sta a.p. — klo 2:teen yöllä.
NEW WASHINGTON CAFE
Elm St., Sudbury, Ont.

George M. Miller
LAKIMIES ja ASIANAJAJA
Canadian Bank of Commerce yläkerrassa.
Sudbury, Ontario.
Phone 186 P. O. Drawer 360

Valmistautukaa talven varalta
Jos tarvitsette hyvää lääkettä, nauttikaa Nuga-Tonea

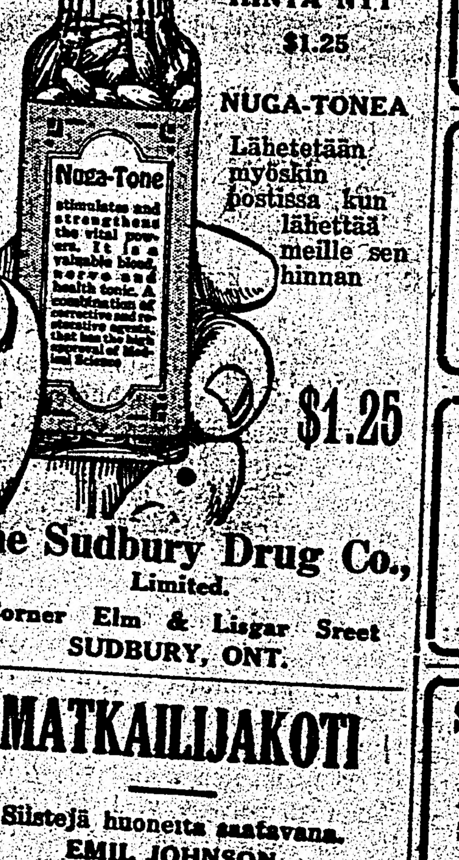

Nuga-Tone on arvokas
Terveys- ja Verenkasvattaja lääke
Se puhdistaa vatsan, vahvistaa hermostoa. Kasvattaa rikasta ja punaista verta.
Tekee Hyvinvoivaksi
HINTA NYT $1.25
NUGA-TONEA
Lähetetään myöskin postissa kun lähettää meille sen hinnan
$1.25
The Sudbury Drug Co., Limited.
Corner Elm & Lisgar Sreet
SUDBURY, ONT.

Parturiliikkeeni
sijaitsee Durham kadulla No. 7.
IVAR SALO.

Nälkäiset
ruokailkaa työläisten kontrolleeraamassa TARMOSSA.
— 25c ateria. —
316 Bay St., Port Arthur, Ont.

Tri H. KOLJONEN
Phone konttoriin 1588
Phone kotiin 1765
Kirjottakaa osotteella: Box 1192, Sudbury, Ont.
Pitkämatkaisille aina tilaa sairashuoneessa leikkauksia varten.

SELKÄRANGANASETTAJA
Dr. Jas. Newburn
Kiropraktori-spesialisti
— Phone 1331 —
104 Stafford Blk, Sudbury, Ont.

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block, Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

MATKAILIJAKOTI
Siistejä huoneita saatavana.
EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa
Telefooni 582

Shankman Brothers
Liha- ja ruokatavarakauppa
Heiniä, kauroja ja jauhoja. Suositellaan suomalaiselle väestölle
— Phone 117 —
P. O. Box 549 Timmins, Ont.

DR F. C. FRASER
HAMMASLÄÄKÄRI
Johnson Block
(Cochranen rautakauppaa vastapäätä)
Phone 157.

Kulutusosuusruokala
tarjoaa ruokaa päivittäin ja aterioittain.
Suositellaan
TIMMINSIIN POIKATALO
59 Palsam St. Box 529
Timmins Ontario.

Vain järjestyn[...] voi työväenluo[...]

No. 124 — 1924

Punanen Venä[...] varmuude[...]

Moskova. — Sotaminist[...]ki, joka on ollut Kaukaas[...] kautta, katkaisi pit[...] äänettömyytensä pitämäll[...] merkityksellisen puheen [...] punaisen armeijan tarpe[...]ta. Puhuessaan suurelle [...]kunnalle Kabardin-Balkar[...] jois-Kaukaasiassa sijaitsev[...]tonomisessa tasavallassa, [...]

"Me olemme pakotetut [...] punaista armeijaa, sillä [...] kalua samojen imperialist[...] värien, jotka nyt repivä[...] kappaleiksi, tehdä meitä [...] repiä siekaleiksi. Neuvost[...] jäätävä voittamattomaksi [...]seksi. Tämän takia me ol[...] koitetut pidättämään osa[...]tamme punaisen armeijan [...]miseen. Kansainväliset im[...] pakottavat meitä niin [...] Jos olisi olemassa mahdo[...] armeijan hajallelaskemise[...] tekisimme sen ilomielin. [...] armeija ei ole vain suur[...] se on myös suuri taakka. [...]

"Me otamme 600,000 mi[...]

Kukkotap[...]

Kahden kilpailevan I. W. [...] saamaan aikaan yhden [...]sionia julistautuu "vir[...]

Chicago. — Taistelualu[...] kilpailevan I. W. W. ryhm[...]lä siirtyi toisena kokou[...] Phoenix haalista Emmet [...] haalille, jossa kaikki muut[...]jat paitsi kuusi Rowan-B[...] Griffith ryhmän edustajaa, [...]vat kokoontumaan ja käsit[...] erimielisyyksiä.

Nämä kuusi Rowan ryh[...]sentä ovat julistaneet edu[...] "virallista I. W. W. konven[...] muodostuen viidestä Lumb[...]kers union ja yhdestä m[...]läisten edustajasta.

Edustaja Johnson on va[...]wan-Bowerman konvension [...]heenjohtajaksi.

Tämä pikku-konventsioni [...]tinut sarjan "vaatimuksia" [...] Memorial haalilla pidettävä[...]ventsionille.

Isossa konventsionissa ov[...]ki ne edustajat, jotka ovat [...]neet pitämään ainoastaan [...] konventsionin. Rowanin [...]sionin edustaja kertoi Daily[...]rin edustajalle, että he tul[...] koontumaan uudelleen 1[...] Washington St., käsittelemä[...] konventsionin vastausta heid[...]tämiinsä vaatimuksiin. Hä[...]tää samalla, että ellei heid[...]timuksiinsa suostuta, tulevat [...]symään ulkopuolella ison [...]

Tukholman raitiot[...]set vaativat palk[...] korotusta

Tukholman raitiotieläisten [...]ta ovat heidän valtuutettun[...]täneet raitioteiden hallinnol[...] sanoutumisilmoituksen ja [...] pyytäneet neuvotteluja palk[...]symyksen järjestämiseksi. [...] on esitetty kesälomien järj[...]tä uudelleen niin, että rait[...] palveluksessa olevat saisivat [...] samojen perusteiden mukaa[...]kunnan työläiset, aina ku[...]lomaan asti riippuen ajasta[...] työläinen on ollut raitioteid[...]veluksessa. Työläiset ovat [...] huomauttaneet siitä suurest[...] lisäyksestä, joka viime aiko[...] tapahtunut varsinkin kuljetu[...]lökunnan keskuudessa. He [...]vatkin palkkoihinsa 30 k[...]kuukautista koroitusta. — [...]telut jatkuvat parhaillaan.

Virallisia numero[...] työsuhteista

Ottawa. — Canadan työn[...] toimistojen raportit osottava[...] työttömyysprosentti ammattil[...] jäsenten keskuudessa viime[...]kuun alussa oli 6,5 verrattu[...] elokuun alussa ja 2,2 viime [...]syyskuun alussa.